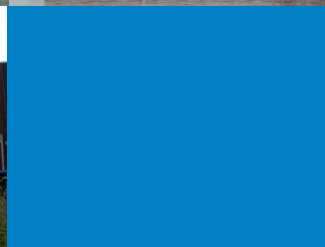

LELYSTAD

Wijkmonitor Zuidwest 2009

OOSTVEEN
Beleidsonderzoek en Advies

Wijkmonitor 2009

Lelystad Zuidwest

Colofon

Dit is een onderzoeksrapportage gemaakt door:
Oostveen Beleidsonderzoek en Advies
Elbertbos 1, 7543 GV Enschede
www.oostveen.net

O O S T V E E N
Beleidsonderzoek en Advies

In samenwerking met:
Gemeente Lelystad, Onderzoek en Statistiek

Foto's: Maaïke Ruiten

Verkrijgbaar, zolang de voorraad strekt bij:

Gemeente Lelystad
Onderzoek en Statistiek
Postbus 91
8200 AB Lelystad
T 0320 27 85 74
F 0320 27 82 45
e-mail: onderzoek@lelystad.nl

Voor feiten en cijfers en overige onderzoeksrapporten
kunt u terecht op onze website:
www.os.lelystad.nl

Lelystad / Enschede, oktober 2009

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Wijkmonitor Zuidwest	3
1.2 Leeswijzer	4
1.3 De deelwijken en buurten van stadsdeel Zuidwest	5
1.4 Onbetrouwbaarheidsmarges en significantie	6
2. Deelwijkenanalyses	7
2.1 Inleiding bij de deelwijkenanalyses	7
2.2 Havendiep Noord	8
2.3 Landstrekenwijk	10
2.4 Haven Oud	12
2.5 Haven Rest	14
2.6 Noordersluis	16
3. Algemeen	17
3.1 Buurt in het algemeen	17
3.2 Leefbaarometer	19
4. Demografie	23
4.1 Aantal inwoners	23
4.2 Bevolkingssamenstelling	24
4.3 Huishoudens	25
4.4 Opleiding	26
5. Fysieke peiler	27
5.1 Inrichting grondoppervlak	27
5.2 Openbare ruimte en voorzieningen	28
5.3 Woningen	31
6. Sociale pijler	33
6.1 Contactparticipatie	33
6.2 Sociale samenhang in de buurt	33
6.3 Relatie tussen burgers en bestuurders	35
6.4 Leefbaarheid	36
6.5 Sociale voorzieningen	37
7. Economische peiler	39
7.1 Beroepsbevolking en werkloosheid	39
7.2 Bijstand en inkomen	40
7.3 Werkgelegenheid	41
8. Peiler veiligheid	43
8.1 Fysieke veiligheid	43
8.2 Sociale veiligheid	45
8.3 Economische veiligheid	46

1. Inleiding

1.1 Wijkmonitor Zuidwest

In 2009 zal worden gestart met de opzet van het Wijkontwikkelingsplan Zuidwest. Om een effectief, wijkgericht beleid te ontwerpen is een goed overzicht van de huidige situatie en ontwikkelingen in het stadsdeel een vereiste. De afdeling Project en Wijkmanagement heeft daarom opdracht gegeven aan de afdeling Onderzoek en Statistiek om een actuele Wijkmonitor op te stellen voor Lelystad Zuidwest. Onderzoek en Statistiek heeft de productie van deze wijkmonitor uitbesteed aan het bureau Oostveen Beleidsonderzoek en Advies uit Enschede. Onderzoek en Statistiek was wel zeer nauw betrokken bij de totstandkoming van het rapport en heeft ook alle gegevens verzameld.

De Wijkmonitor Zuidwest 2009 bevat dezelfde onderwerpen en thema's als voorgaande edities van de Wijkmonitor. De vormgeving en rapportagestijl zijn wel veranderd. Daarmee hebben we geprobeerd om de Wijkmonitor met ongeveer dezelfde informatie overzichtelijker en compacter te maken.

In deze Wijkmonitor staat de vergelijking van de verschillende deelwijken met het gemiddelde van Lelystad centraal. Bij elke indicator wordt aangegeven of de deelwijken het beter of slechter doen dan het stadsgemiddelde. In een beperkt aantal gevallen zijn ook cijfers beschikbaar over het buurtniveau en worden deze eveneens besproken. Bovendien wordt zoveel mogelijk ook een vergelijking gemaakt met voorgaande jaren waardoor een ontwikkeling in de tijd te zien is.

Voor de Wijkmonitor is een onderscheid gemaakt in vijf peilers: de demografische, fysieke, sociale, economische en veiligheidspeiler. Deze peilers worden achtereenvolgens beschreven in de hoofdstukken 4 tot en met 8.

Voor deze wijkmonitor is gebruik gemaakt van twee soorten gegevens: cijfers uit door Onderzoek en Statistiek uitgevoerde enquêtes en cijfers uit bestaande registraties van onder meer de gemeente, politie en het CBS. Veruit de meeste cijfers die zijn gebruikt voor deze Wijkmonitor zijn ook te raadplegen in de wijkstatistieken. Gegevens op wijkniveau zijn te raadplegen op www.os.lelystad.nl. Voor de cijfers op deelwijk- en buurtniveau kan contact worden opgenomen met de afdeling Onderzoek en Statistiek.

Het is de bedoeling dat telkens aan het begin van een nieuw Wijkontwikkelingsplan (WOP) een nieuwe Wijkmonitor wordt gemaakt voor het betreffende stadsdeel. Dat betekent dat er om de twee jaar een Wijkmonitor zal uitkomen en dat de verschillende stadsdelen een voor een aan de buurt komen. De Wijkmonitor maakt gebruik van de op dat moment meest recent beschikbare cijfers.

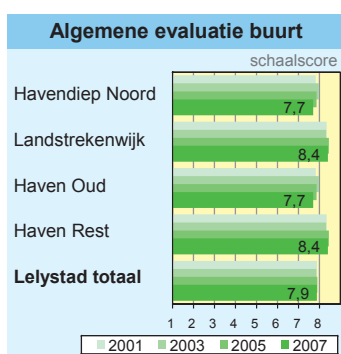
1.2 Leeswijzer

De opbouw van dit rapport is als volgt. Na dit inleidende hoofdstuk vindt u in hoofdstuk 2 de deelwijkenanalyses (blz.7). Voor elk van de deelwijken is een bondige analyse opgenomen van twee pagina's waarin de belangrijkste resultaten uit dit rapport per deelwijk worden samengevat. Meer informatie vindt u in paragraaf 2.1.

In hoofdstuk 3 (blz.17) volgen enkele algemene onderwerpen die niet in een van de peilers kunnen worden ondergebracht. In dit hoofdstuk wordt een algemeen beeld geschetst van de deelwijken: hoe beoordelen bewoners hun deelwijk in het algemeen, hoe ontwikkelen de gebieden zich en wat zijn de grootste problemen. In dit hoofdstuk worden ook de leefsituatie-index en de Leefbarometer besproken.

In de volgende hoofdstukken worden de verschillende peilers beschreven:

- Demografie: aantal inwoners, bevolkingsamenstelling, huishoudens en opleiding (hoofdstuk 4; blz.23).
- Fysieke peiler: inrichting grondoppervlak, openbare ruimte, fysieke voorzieningen en woningen (hoofdstuk 5; blz.27).
- Sociale peiler: onderlinge contacten, sociale samenhang in de buurt, relatie burger-bestuur, leefbaarheid en sociale voorzieningen (hoofdstuk 6; blz.33)
- Economische peiler: beroepsbevolking, werkloosheid, inkomen en werkgelegenheid (hoofdstuk 7; blz.39)
- Peiler veiligheid: fysieke veiligheid, sociale veiligheid en economische veiligheid (hoofdstuk 8; blz.43).

Bron: enquête O&S.

De schaalscore evaluatie van de buurt is een schaalscore van 0 (zeer ongunstig) tot 10 (zeer gunstig) voor de kwaliteit van de buurt in de ogen van bewoners, gebaseerd op stellingen over hoe prettig de buurt is om in te wonen.

In de hoofdstukken 3 tot en met 8 worden de resultaten beschreven in korte tekstblokken. Boven elk tekstblok wordt in een vette letter de belangrijkste conclusie uit het blok weergegeven.

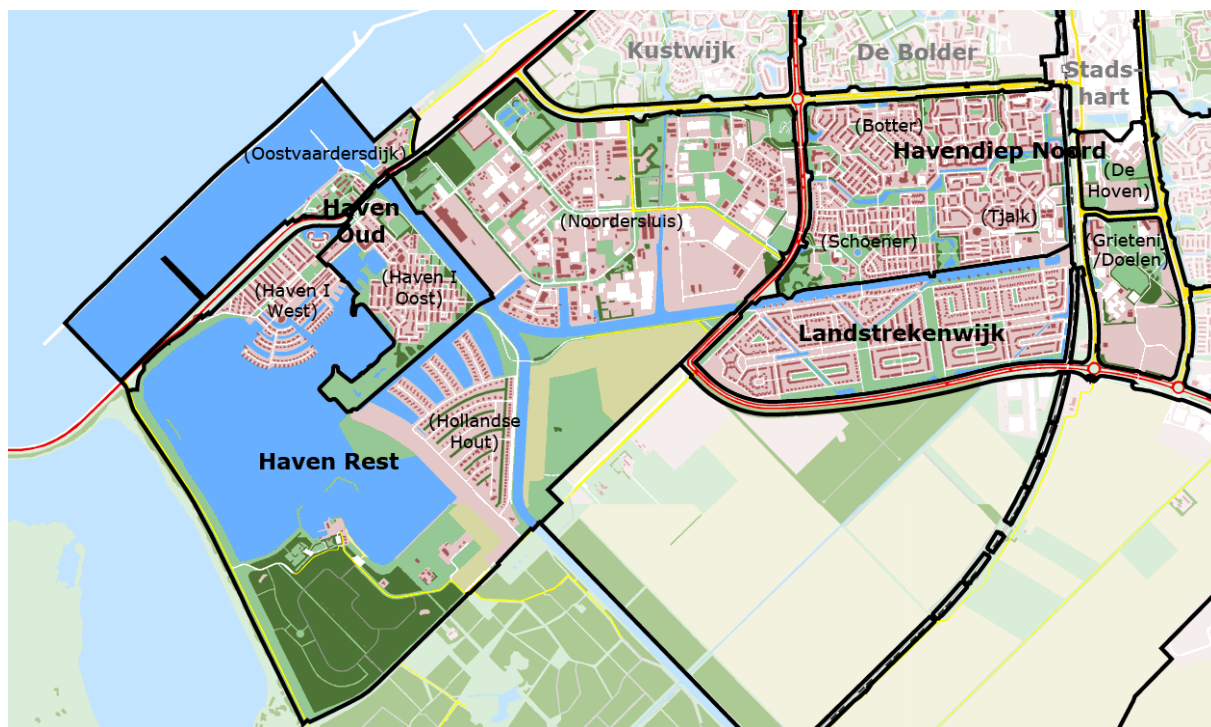
Naast de meeste tekstblokken vindt u een of meer grafieken, waarvan hiernaast een voorbeeld wordt weergegeven. In deze grafieken staan onder elkaar de cijfers voor de verschillende deelwijken, met helemaal onderaan het stadstotaal van Lelystad. In de meeste gevallen worden in de grafiek meerdere jaren getoond zodat de ontwikkeling zichtbaar wordt. De staven voor verschillende jaren liggen schuin achter elkaar, van licht (oudste jaar) naar donker (meest recente jaar). De jaartallen worden ook in de legenda weergegeven. In de grafieken wordt tevens de exacte waarde van het meest recente jaar getoond. Nevenstaande grafiek laat bijvoorbeeld zien dat de score algemene evaluatie van de buurt in de Landstrokenwijk (8,4) en Haven Rest (8,4) in 2007 hoger was dan in geheel Lelystad (7,9). Uit de staven van Havendiep Noord blijkt ook dat de score in die deelwijk in 2003 licht was gestegen, maar sindsdien weer licht daalt: van ongeveer 8,0 naar 7,7. Dat verschil is in dit geval overigens marginaal en 'niet significant' (zie blz.6).

Omdat het belangrijkste doel van dit rapport is het beschrijven van de deelwijken wordt alleen een samenvatting per deelwijk opgenomen (in hoofdstuk 2) en bevat het rapport geen algemene samenvatting.

1.3 De deelwijken en buurten van stadsdeel Zuidwest

Het stadsdeel Zuidwest bestaat uit twee wijken: Havendiep en Lelystad Haven. Binnen Havendiep wordt onderscheid gemaakt tussen de deelwijken Havendiep Noord en de Landstrekenwijk. In Haven wordt onderscheid gemaakt tussen de deelwijken Haven Oud en Haven Rest. Elke deelwijk bestaat weer uit verschillende buurten.

© Achtergrondkaart: TopMap, Bridgis.

- **Havendiep Noord** ligt direct ten zuidwesten van het Stadshart. De deelwijk omvat de woonbuurten Botter, Schoener en Tjalk. Daarnaast worden de buurten De Hoven en Grietenij/De Doelen ten oosten van de spoorlijn tot Havendiep Noord gerekend.
- De **Landstrekenwijk** is het zuidelijk deel van Havendiep en ligt ten zuiden van het kanaal Havendiep. In deze deelwijk wordt onderscheid gemaakt tussen de buurten Landstrekenwijk west, midden en oost.
- **Haven Oud** bestaat uit twee buurten: de buurt Oostvaardersdijk (het oude werkeiland) en de buurt Haven I oost.
- **Haven Rest** bestaat uit de rest van Lelystad Haven en omvat de twee nieuwere buurten van die wijk: Haven I west en Hollandse Hout. Daarnaast wordt ook het grote bedrijventerrein Noordersluis tot de deelwijk Haven Rest gerekend.

De verschillende deelwijken worden iets uitgebreider beschreven aan het begin van de deelwijkenanalyses. Bij sommige cijfers wordt Noordersluis afzonderlijk onderscheiden of worden andere gebieden onderscheiden. Bij veel cijfers uit de enquête moesten Haven Oud en Haven Rest worden samengevoegd (zie volgende bladzijde).

1.4 Onbetrouwbaarheidsmarges en significantie

Veel cijfers uit deze Wijkmonitor zijn afkomstig uit enquêtes die zijn afgenomen door de afdeling Onderzoek en Statistiek. De belangrijkste daarvan zijn de omnibusenquête 2003 en het onderzoek Wonen, Leefbaarheid en Veiligheid in 2005 en 2007, en het Leefsituatieonderzoek in 2004, 2006 en 2008.

Bij onderzoek in de vorm van enquêtes via steekproeven is altijd sprake van bepaalde onbetrouwbaarheidsmarges. De werkelijke cijfers onder de totale bevolking zullen in de meeste gevallen iets afwijken van de in de enquête gevonden percentages en gemiddelden zoals die in dit rapport worden gepresenteerd. Hoe groot die marge is, is afhankelijk van het aantal respondenten in de betreffende groep (in dit rapport: in de deelwijk), de totale populatie en de gevonden percentages (tussen de 30-70% is de marge breder dan bij heel hoge of lage percentages). Bij een gevonden percentage van 45% en een onbetrouwbaarheidsmarge van 7% zal het werkelijke percentage onder de bevolking liggen tussen 38% en 52%.

Het aantal respondenten bij de verschillende onderzoeken was niet in elke deelwijk even groot. In de deelwijken Havendiep Noord en de Landstrekenwijk waren er bij de meest recente onderzoeken ongeveer 130-180 respondenten per deelwijk. De onbetrouwbaarheidsmarge bedraagt dan maximaal 7-8%. In Lelystad Haven was het aantal respondenten lager: ongeveer 115-150 voor het hele stadsdeel (dus de 2 deelwijken samen). De marge bedraagt voor Lelystad Haven maximaal 8-9%. Wanneer deze percentages op deelwijkeniveau zouden worden weergegeven, zou de marge in Haven Oud oplopen tot maximaal 16%. Omdat cijfers met een dergelijke marge feitelijk onbruikbaar zijn, worden bij percentages uit de enquêtes Haven Oud en Haven Rest steeds samengevoegd (tenzij het verschil tussen die twee deelwijken uitzonderlijk groot is). Op gemeenteniveau is de marge overigens veel smaller omdat dan veel meer respondenten beschikbaar zijn: de marge voor heel Lelystad bedraagt maximaal 2%.

Anders ligt dat bij rapportcijfervragen en samengestelde schaalscores. Omdat respondenten daarbij genuanceerder kunnen antwoorden zijn de marges kleiner. De marges bij rapportcijfervragen en schaalscores bedragen ongeveer 0,4 punten in Haven Oud, 0,3 punten in Haven Rest, 0,2 punten in de Landstrekenwijk en Havendiep Noord en 0,1 punt op gemeenteniveau. Bij dergelijke cijfers worden daarom Haven Oud en Haven Rest wel apart weergegeven.

Wanneer het verschil tussen twee cijfers binnen de onbetrouwbaarheidsmarges ligt kan het zijn veroorzaakt door toeval. Pas als het verschil groter is dan de marges kan met grote zekerheid (95% zekerheid) worden gesteld dat er werkelijk een verschil bestaat. In dat geval wordt het verschil significant genoemd. Wanneer in de tekst wordt gesproken over (significante) verschillen tussen een deelwijk en het gemeentelijke totaal, of tussen opeenvolgende jaren, zijn die verschillen groter dan de onbetrouwbaarheidsmarges. Pas dan mag aan de cijfers een harde conclusie worden verbonden.

2. Deelwijkenanalyses

2.1 Inleiding bij de deelwijkenanalyses

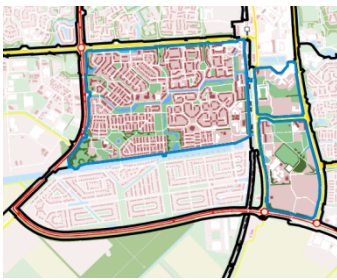
In dit tweede hoofdstuk worden de resultaten uit de rest van het rapport per deelwijk samengevat. Dat gebeurt in een beknopt overzicht van steeds twee pagina's per deelwijk. In de volgende hoofdstukken (3 t/m 8) worden de cijfers per thema en per peiler beschreven, waarbij steeds de verschillende deelwijken onder elkaar worden gezet.

Aan de buitenkant van de pagina's in dit hoofdstuk worden de cijfers in grafieken en in getallen getoond. Deze grafieken zijn anders van opzet dan de grafieken in de nog volgende hoofdstukken. In dit hoofdstuk wordt steeds de meest recente score van de deelwijk (in een donkere staaf) vergeleken met de score van heel Lelystad (in lichte staaf). Naast de grafieken staan twee cijferkolommen met de scores van de deelwijk: zowel van het meest recente jaar (dezelfde score als weergegeven in de grafiek) als van een eerdere datum - meestal twee jaar eerder. Het meest recente cijfer is zwart weergegeven; de oudere score in grijs. De onderwerpen worden weergegeven onder dezelfde thema's als gebruikt in de rest van dit rapport; uitgebreidere informatie en bronvermeldingen vindt u in de volgende hoofdstukken.

Aan de binnenkant van de pagina's worden de cijfers geanalyseerd. Hier wordt geconcludeerd of een score (significant) hoger of lager is dan in de totale gemeente - en of deze gunstiger of ongunstiger is geworden. Elke deelwijkenanalyse begint met een korte omschrijving van de deelwijk.

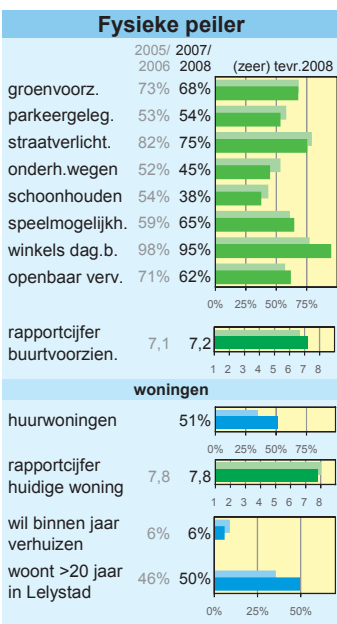
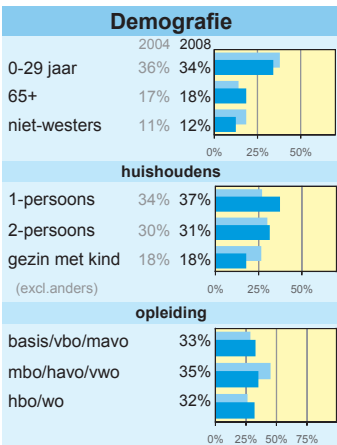
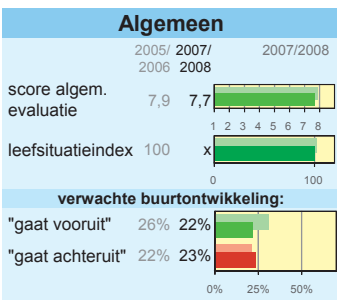
Een deel van de cijfers, met name uit enquêtes, is niet beschikbaar voor de deelwijken Haven Oud en Haven Rest afzonderlijk, maar alleen voor Lelystad Haven totaal. In dat geval worden de cijfers van Haven totaal getoond in deze twee deelwijkenanalyses met een vermelding daarover in de grafieken en tekst. Voor de deelwijk Noordersluis is vanwege het beperkte aantal inwoners slechts een zeer beperkt aantal gegevens beschikbaar; deze worden zonder grafieken weergegeven op de laatste pagina van dit hoofdstuk.

Havendiep Noord

2.2 Havendiep Noord

De deelwijk Havendiep Noord bestaat voornamelijk uit de buurten Botter, Schoener en Tjalk, gelegen tussen de Visarenddreef, Westerdreef, het kanaal Havendiep en de Middendreef/Middenweg. Het zijn rustige woonbuurten ten zuidwesten van het Stadshart. Er zijn kleine winkelcentra in Botter en in Tjalk. Daarnaast worden de buurten Grietenij en De Hoven (ten zuiden van het Stadshart) tot Havendiep Noord gerekend. Hier staan 412 woningen naast gebouwen van onder meer het Zuiderzeeziekenhuis, scholengemeenschap De Rietlanden en Woonzorgcentrum De Hoven.

Donkere staven (voorliggend): Havendiep Noord
Lichte staven (achterliggend): Lelystad

Algemeen: De bewoners van Havendiep Noord vinden hun buurt ongeveer net zo prettig om in te wonen als gemiddeld in Lelystad, maar minder prettig dan in de Landstrokenwijk en Haven Rest. Dat blijkt uit de score algemene evaluatie (7,7). De leefsituatie-index, die aangeeft hoe goed of slecht het gaat met de bevolking, ligt op 100 punten - vlakbij het gemiddelde van Lelystad (102). Als grootste problemen in de buurt noemen de bewoners vooral parkeerproblemen (27%), de verkeerssituatie (17%), bestrating (15%) en onderhoud van het gemeentelijk groen (13%). Bijna een kwart van de bewoners denkt dat hun buurt komende jaren achteruit zal gaan en ongeveer evenveel bewoners verwachten een vooruitgang. Dat is ongeveer net zo veel als in de hele gemeente en ook net zo veel als twee jaar eerder.

Demografie: In Havendiep Noord wonen 6.347 inwoners. Onder hen zijn wat minder mensen van 0-29 jaar (34%) en wat meer ouderen vanaf 65 jaar (18%) dan in geheel Lelystad. Het aantal inwoners met een niet-westerse herkomst is lager dan in de hele gemeente (12%). Onder de 2986 huishoudens bevinden zich vooral veel eenpersoonshuishoudens (37%) en weinig gezinnen met kinderen (18%). Het opleidingsniveau van de bewoners van Havendiep Noord wijkt niet significant af van dat in de hele gemeente.

Fysieke peiler: Het grondgebruik in Havendiep Noord wijkt niet heel veel af van dat in alle woonwijken van Lelystad; alleen er is relatief weinig water (4%). Het aandeel bewoners dat (zeer) tevreden is met de verschillende kenmerken van de fysieke woonomgeving is ongeveer net zo groot als in de hele gemeente. Alleen over winkels voor de dagelijkse boodschappen zijn zeer veel bewoners tevreden: 95%. Het aandeel bewoners dat tevreden is over het schoonhouden van wegen en groen is duidelijk gedaald van 54% in 2005 naar 38% in 2007. Voor de voorzieningen in de buurt in het algemeen geven bewoners van Havendiep Noord een hoger cijfer dan in heel Lelystad en ook hoger dan in de andere deelwijken van Lelystad Zuidwest: 7,2. In de wijk staan 3.013 woningen, waaronder relatief veel huurwoningen: 51%. Daarvan werden 170 woningen in De Hoven in 2007 opgeleverd. Het rapportcijfer dat bewoners geven aan de woningen in de buurt ligt vlakbij het gemiddelde. Dat geldt ook voor het aantal mensen dat wil verhuizen. Een groot deel van de bevolking (50%) woont al minstens 20 jaar in de gemeente.

Sociale peiler: Driekwart van de bewoners van Havendiep Noord zegt voldoende contacten te hebben en 79% is (erg) gelukkig. Een op de drie bewoners is enigszins geïsoleerd. Deze cijfers wijken nauwelijks af van gemiddeld. Hoewel 89% zich medeverantwoordelijk voelt voor de leefbaarheid in de buurt, waren slechts weinig mensen afgelopen jaar actief om de buurt te verbeteren: 15%. Net zoals in de hele gemeente is tweederde van de bewoners gehecht aan de buurt. Het rapportcijfer voor de mensen in de buurt en de score sociale cohesie wijken niet significant af van gemiddeld. In 2005 vond nog een relatief groot aandeel van 76% van de bewoners dat de gemeente de burgers voldoende betreft bij veranderingen in de buurt. In 2007 was dat flink gedaald naar 58% en ligt weer dichtbij gemiddeld. Het aantal bewoners dat vindt dat de gemeente genoeg aandacht heeft voor de problemen in de buurt is niet significant lager dan elders.

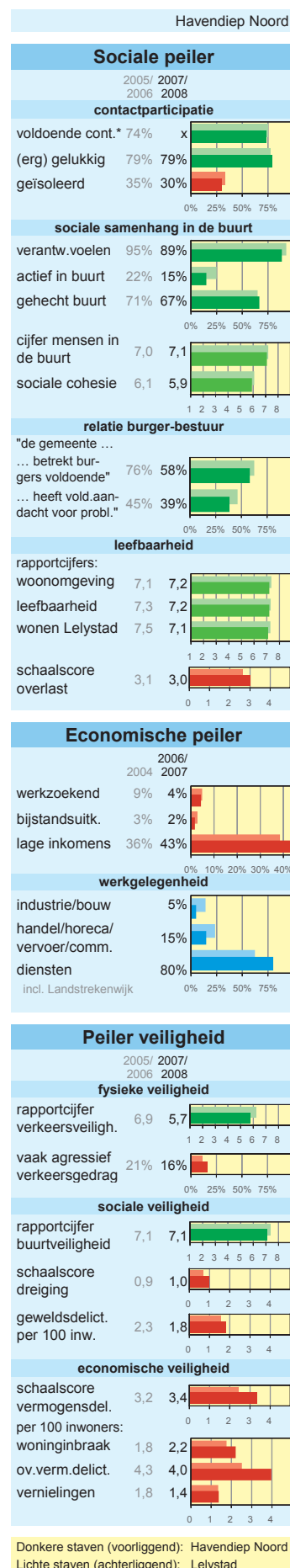
De rapportcijfers die bewoners geven aan de woonomgeving (7,2), leefbaarheid van de buurt (7,2) en het wonen in Lelystad (7,1) zijn vrijwel gelijk aan de gemiddelden in Lelystad. Wel ervaren de bewoners relatief veel overlast. De tevredenheid over sociale voorzieningen is vrij gemiddeld. De maatschappelijke participatie (bezoek aan onder meer buurthuis, wijkpost, sportvoorziening, kinderopvang of basisschool) is tussen 2005 en 2007 teruggelopen.

Economische peiler: De potentiële beroepsbevolking bestaat uit 4300 inwoners van 15 tot en met 64 jaar. Daarvan was op 31 december 2007 4% werkzoekend. Dat is ongeveer net zo veel als in heel Lelystad. Net zoals elders is het aantal werkzoekenden duidelijk lager dan in 2004, maar stijgt het nu weer. Het aantal personen met een bijstandsuitkering is iets lager dan in de hele gemeente (2%). Wel wonen in de deelwijk relatief veel mensen met een laag inkomen (43%) en het besteedbaar inkomen per huishouden is dan ook relatief laag. De bedrijven in de deelwijk bieden in totaal 2684 arbeidsplaatsen, waarvan ruim de helft in De Hoven/Grietenij. Bij deze arbeidsplaatsen is de dienstensector duidelijk oververtegenwoordigd.

Peiler veiligheid: In geheel Lelystad daalde het rapportcijfer dat bewoners geven aan de verkeersveiligheid in de stad, maar in Havendiep Noord was de daling relatief sterk: van 6,9 naar 5,7. Het aantal mensen dat vindt dat agressief verkeersgedrag vaak in de buurt voorkomt steeg van 6% in 2003 naar 21% in 2005. In 2007 lijkt het percentage weer iets gedaald, maar dat verschil is niet significant.

Het rapportcijfer voor de buurtveiligheid (7,1) en het aantal mensen dat zich wel eens onveilig voelt (19%) zijn ongeveer net zo groot als in de hele gemeente. Anders dan in de andere deelwijken van Zuidwest zijn deze cijfers de laatste jaren niet gunstiger geworden. De bewoners ervaren meer dreigende situaties in de buurt dan gemiddeld en ook meer dan enkele jaren geleden. Het aantal geweldsdelicten is relatief hoog, mede als gevolg van terugkerend uitgaanspubliek.

In de ogen van de bewoners komen vermogensdelicten (diefstal) relatief vaak in de buurt voor. Uit de politiestatistiek blijkt dat woninginbraak, maar vooral andere vermogensdelicten (zoals autoinbraken, fietsendiefstal en winkeldiefstal) relatief veel voorkomen in de buurt. Vooral in De Doelen/Grietenij zijn deze cijfers hoog; in Schoener juist relatief laag. Het aantal vernielingen ligt op een gemiddeld niveau.

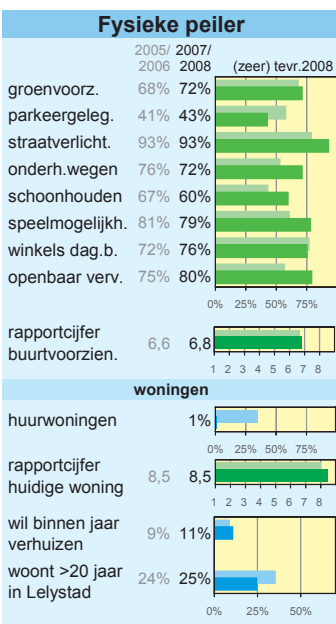
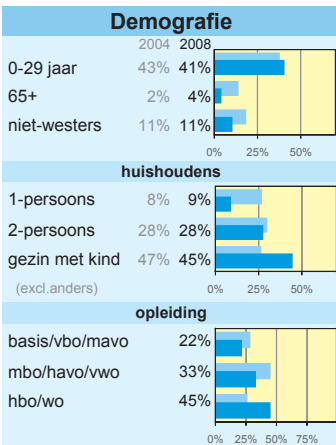
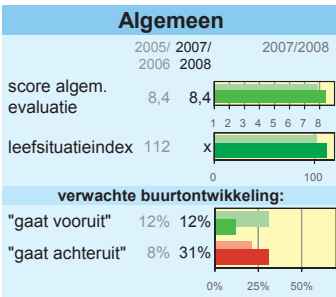

Landstrekenwijk

2.3 Landstrekenwijk

De deelwijk Landstrekenwijk is het zuidelijke deel van Havendiep en bestaat vrijwel uitsluitend uit koopwoningen die sinds 1997 werden opgeleverd. Deze deelwijk heeft geen eigen winkelcentrum, maar wel een basisschool (De Tjotter) en een dependance van een andere basisschool (De Schakel). De deelwijk wordt door het kanaal Havendiep gescheiden van Havendiep Noord en verder omsloten door de Westerdreef, Larserdreef en Middendreef.

Donkere staven (voorliggend): Landstrekenwijk
Lichte staven (achterliggend): Lelystad

Algemeen: De bewoners van de Landstrekenwijk oordelen positief over hun buurt. Dat blijkt onder meer uit een hoge score algemene evaluatie (8,4), die aangeeft hoe prettig men de buurt vindt om in te wonen. De leefsituatie-index is met een score van 112 gunstiger dan in alle andere deelwijken van de gemeente Lelystad. Als de bewoners wordt gevraagd naar de grootste problemen in hun buurt noemen zij vooral parkeerproblemen (27%) en verkeer (20%), gevolgd door hondenpoep (14%). Geen enkel ander probleem wordt genoemd door meer dan 5% van de bewoners. Over de ontwikkeling van hun buurt zijn de bewoners minder positief. De meeste bewoners vonden in 2007 dat hun buurt afgelopen jaar gelijk bleef (88%). Voor de komende jaren verwachten weinig mensen vooruitgang (12%; in heel Lelystad 31%) terwijl juist een vrij grote groep achteruitgang verwacht (31%; in heel Lelystad 21%).

Demografie: In de Landstrekenwijk wonen 4.548 inwoners. De bevolking is relatief jong: er wonen meer mensen tot 30 jaar (41%) dan in de hele gemeente en vooral weinig 65-plussers (4%). Onder de 1485 huishoudens bevinden zich dan ook erg veel gezinnen met kinderen (45%) en nauwelijks alleenstaanden. Het aantal inwoners met een niet-westerse herkomst is lager dan in heel Lelystad (11%). De bevolking is relatief hoog opgeleid. Het aantal huishoudens met een economisch-stedelijke leefstijl (tweeverdieners met kinderen) is groter dan in de hele gemeente: 30%.

Fysieke peiler: Het grondgebruik in de Landstrekenwijk is vrijwel gelijk aan dat in alle woonwijken van Lelystad. Over verschillende aspecten van de fysieke woonomgeving zijn relatief veel bewoners tevreden: straatverlichting (93%), onderhoud wegen (72%), schoonhouden wegen en groen (60%), speelmogelijkheden (79%) en openbaar vervoer (80%). De bewoners ervaren wel meer vervuiling in hun wijk dan in 2003. Over de parkeergelegenheid zijn de bewoners veel negatiever dan gemiddeld: slechts 43% is daar tevreden over. Het algemene rapportcijfer voor buurtvoorzieningen ligt al met al op een gemiddeld niveau: 6,8.

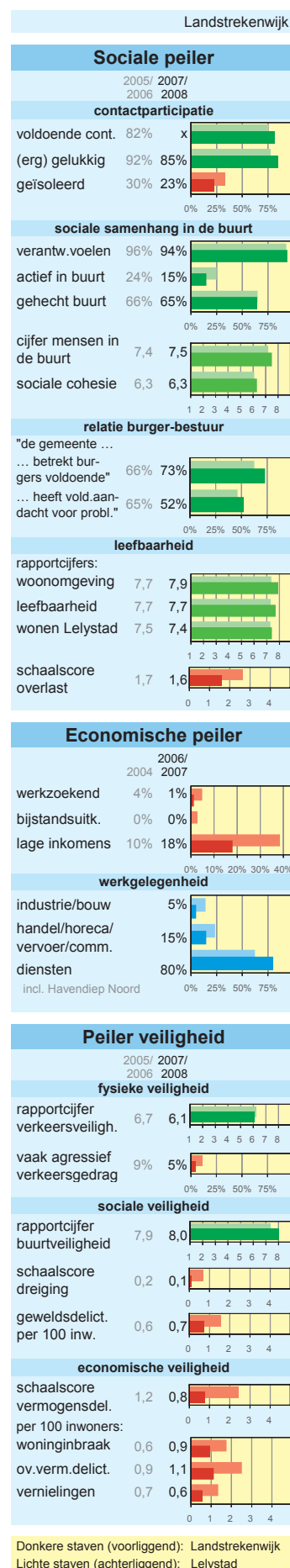
In de Landstrekenwijk stonden eind 2007 1.494 woningen, vrijwel uitsluitend koopwoningen. De gemiddelde WOZ-waarde (€ 274.000) en het rapportcijfer van bewoners voor hun woning (8,5) zijn duidelijk hoger dan in heel Lelystad. In de wijk wonen relatief veel mensen die nu tussen de 5 en 10 jaar in Lelystad wonen; een op de tien wil binnen een jaar verhuizen.

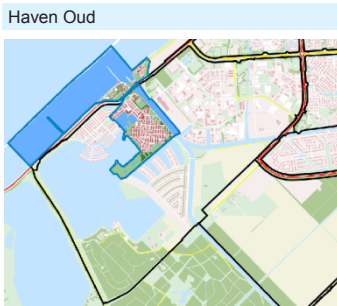
Sociale peiler: Vier van de vijf mensen in de Landstrekenwijk zeggen voldoende sociale contacten te hebben. Dat is niet significant meer dan in heel Lelystad. Wel zijn relatief veel mensen (erg) gelukkig (85%) en verkeren weinig mensen in een geïsoleerde positie (23%). Het aantal mensen dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de leefbaarheid in de buurt (94%) en het aantal mensen dat gehecht is aan de buurt (65%) zijn net zo hoog als in de hele gemeente. De gehechtheid is geleidelijk gestegen: in 2001 was nog slechts 52% gehecht aan de buurt. Het aantal mensen dat afgelopen jaar actief was om de buurt te verbeteren is echter nog wel relatief laag: 15%. Het rapportcijfer dat bewoners geven aan de mensen in de buurt is iets hoger dan elders (7,4); de sociale cohesie is vrijwel gelijk aan het gemiddelde. De bewoners hebben wel minder lokale contacten dan in de totale gemeente Lelystad.

Een vrij groot aandeel bewoners (73%) vindt dat de bevolking door de gemeente voldoende wordt betrokken bij veranderingen in de buurt. De bewoners van de Landstrekenwijk geven hoge rapportcijfers aan de woonomgeving (7,9) en leefbaarheid (7,7). De bewoners ervaren ook veel minder overlast dan in heel Lelystad, zoals blijkt uit de lage schaalscore overlast. Het rapportcijfer voor het wonen in Lelystad is vrijwel gelijk aan dat in de hele gemeente: 7,4. De maatschappelijke participatie (bezoek aan onder meer buurthuis, wijkpost, sportvoorziening, kinderopvang of basisschool) ligt op een gemiddeld niveau, maar is wel gedaald sinds 2005.

Economische peiler: De potentiële beroepsbevolking bestaat uit 3.127 personen van 15-64 jaar. Het aandeel daarvan dat werk zoekt (1%) of een bijstandsuitkering ontvangt (0%) is heel laag. In de wijk wonen erg weinig mensen met een laag inkomen (18%) en het besteedbaar inkomen per huishouden is dan ook hoog: € 41.200 per jaar. De Landstrekenwijk is een typische woonwijk, maar toch zijn er 224 bedrijfsvestigingen met in totaal 401 arbeidsplaatsen. Voor geheel Havendiep geldt dat het merendeel van de arbeidsplaatsen is te vinden in de dienstensector.

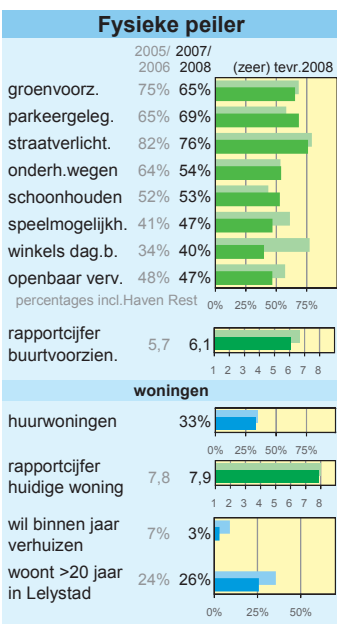
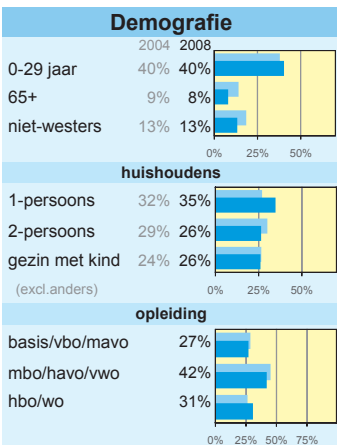
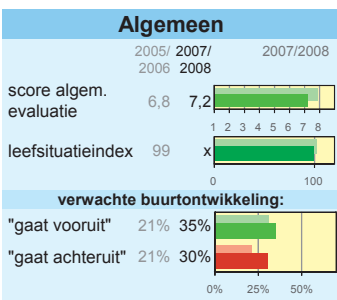
Peiler veiligheid: Het rapportcijfer dat bewoners geven aan de verkeersveiligheid in de stad ligt op een gemiddeld niveau, maar is net zoals elders in Lelystad gedaald. Het aantal mensen dat vindt dat agressief verkeersgedrag vaak in de buurt voorkomt is laag: 5%. Het aantal bewoners dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt is gedaald van 10% in 2003 naar 3% in 2007 en daarmee aanzienlijk lager dan in de hele gemeente. Het rapportcijfer voor buurtveiligheid is dan ook hoog: 8,0. De bewoners ervaren nauwelijks bedreigende situaties of diefstallen in hun buurt, zoals blijkt uit de erg lage schaalscores dreiging (0,1) en vermogensdelicten (0,8). Bij de politie wordt duidelijk minder vaak aangifte gedaan van geweldsdelicten of diefstal dan in de totale gemeente.

2.4 Haven Oud

De deelwijk Haven Oud bestaat uit de twee oudere buurten van Lelystad Haven. De eerste is de buurt Oostvaardersdijk. Dit is het oude werkeiland ten noordwesten van de Houtribweg, gebouwd in de vijftiger jaren van de vorige eeuw toen de dijken rond Flevoland zijn aangelegd. Er wonen nu 150 mensen. De tweede buurt is Haven I oost en is gebouwd in de jaren tachtig. Hier wonen veel meer mensen: 2.180. In de deelwijk zijn een supermarkt, gezondheidscentrum, buurthuis en basisschool gevestigd.

Donkere staven (voorliggend): Haven Oud
Lichte staven (achterliggend): Lelystad

Algemeen: De bewoners van Haven Oud vinden hun buurt ongeveer net zo prettig om in te wonen als gemiddeld in Lelystad, maar minder prettig dan in de Landstrekenwijk en Haven Rest. Dat blijkt uit de score algemene evaluatie (7,2). De leefsituatie-index (99) ligt eveneens dichtbij het gemiddelde van de gemeente (102). Als grootste problemen in de buurt noemen de bewoners vooral verkeer, parkeren, vervuiling en bestrating (elk door ongeveer 15% van de bewoners genoemd). Van de bewoners vond in 2007 24% dat hun buurt vooruit ging en 21% dat deze achteruit ging. Voor de komende jaren verwacht 35% een vooruitgang en 30% achteruitgang van hun wijk.

Demografie: In de deelwijk Haven Oud woonden eind 2008 2.013 mensen. Het aandeel inwoners vanaf 65 jaar is iets lager dan in de totale gemeente (8%). Onder de 1035 huishoudens bevinden zich meer eenpersoonshuishoudens dan in geheel Lelystad: 35%. Dit percentage is sinds 2004 ook gegroeid. Het aantal inwoners met een niet-westerse herkomst is iets lager dan in de hele gemeente: 13%. Het opleidingsniveau van de bevolking wijkt niet significant af van dat in de hele gemeente. Dat geldt ook voor de verdeling van huishoudens over leefstijlen.

Fysieke peiler: Het grondoppervlak van Haven Oud kent veel oppervlaktewater en de deelwijk wordt aan alle kanten door water omsloten. De cijfers over tevredenheid met verschillende aspecten van de fysieke woonomgeving hebben betrekking op de hele wijk Lelystad Haven (dus inclusief Haven Rest). Gemiddeld genomen zijn ongeveer net zo veel mensen tevreden over deze aspecten als in de hele gemeente. Het aantal mensen dat tevreden is over speelmogelijkheden is gestegen van 30% in 2003 naar 47% in 2007. Dat is nog wel lager dan gemiddeld. Ook zijn weinig mensen tevreden over openbaar vervoer (47%) en winkels voor dagelijkse boodschappen (40%), maar dat geldt vooral voor Haven Rest. Over parkeergelegenheid zijn meer bewoners tevreden dan in de hele gemeente: 69%. De schaalscore verloedering is wel per deelwijk beschikbaar en laat zien dat de bewoners van Haven Oud meer vervuiling/hondenpoep/vandalisme ervaren dan in Lelystad en Haven Rest. Van de 906 woningen is een derde deel een huurwoning. De WOZ-waarde (€ 152.000) en de schaalscore evaluatie van de woning zijn vrij laag, maar het rapportcijfer voor de woning is gemiddeld. Veel mensen wonen korter dan 5 jaar in de gemeente en slechts 3% wil het komende jaar al verhuizen.

Sociale peiler: Op het gebied van de contactparticipatie wijken de cijfers in Lelystad Haven weinig af van die in de hele gemeente. Dat geldt ook voor het aantal mensen dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de leefbaarheid in de buurt (97%), afgelopen jaar actief was in de buurt (31%) of gehecht is aan de buurt (63%). Deze cijfers betreffen Haven Oud en Rest samen.

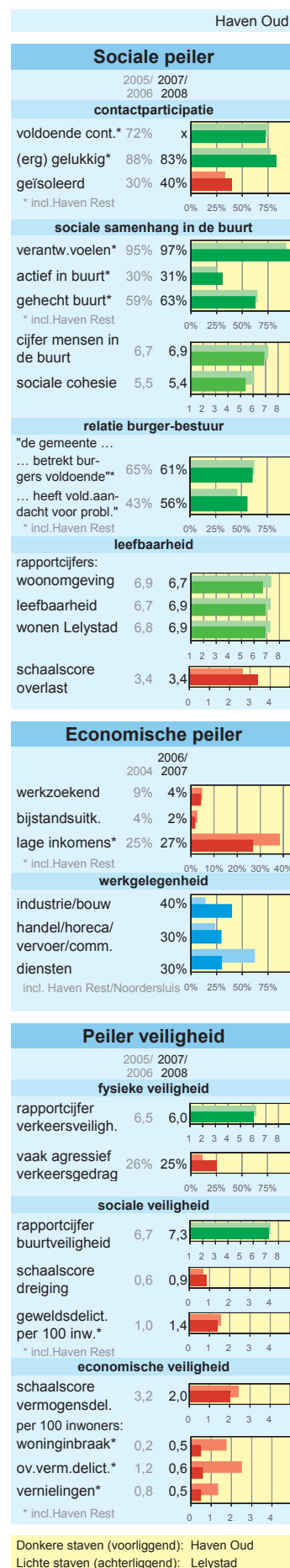
Het rapportcijfer dat bewoners geven aan de mensen in de buurt (6,9) is wel beschikbaar voor de deelwijk Haven Oud en ligt dichtbij gemiddeld. De sociale cohesie is echter relatief laag, zoals blijkt uit de score 5,4. Het aantal mensen dat vindt dat de gemeente de bewoners voldoende betreft bij de veranderingen in de buurt is - in heel Lelystad Haven - ongeveer net zo hoog als in de totale gemeente. Ruim de helft van de bewoners vindt dat de gemeente voldoende aandacht heeft voor de problemen in de buurt.

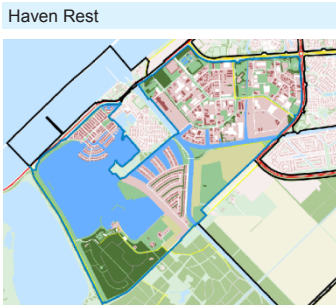
Lager dan gemiddeld zijn de rapportcijfers die bewoners van Haven Oud geven aan hun woonomgeving (6,7), de leefbaarheid (6,9) en het wonen in Lelystad (6,9). Bovendien ervaren de bewoners relatief veel overlast, zoals blijkt uit de schaalscore 3,4; dat is even hoog als in 2005.

Economische peiler: De potentiële beroepsbevolking van Haven Oud bestaat uit 1691 personen van 15 tot en met 64 jaar. Tussen 31 december 2004 en 31 december 2007 halverden de aantallen werkzoekenden (van 9 naar 4%) en bijstandsuitkeringen (van 4 naar 2%). De afname was sterker dan in de hele gemeente, waardoor de percentages eind 2007 iets lager waren dan gemiddeld. Inkomensgegevens zijn alleen beschikbaar voor geheel Lelystad Haven: het aandeel mensen met een laag inkomen is daar relatief laag. De 118 bedrijven in Haven Oud bieden werkgelegenheid aan in totaal 326 werknemers. In geheel Haven is de sector industrie en bouw oververtegenwoordigd, maar deze cijfers worden gedomineerd door Noordersluis.

Peiler veiligheid: Het rapportcijfer dat bewoners van Haven Oud geven aan de verkeersveiligheid in Lelystad daalde van 7,0 in 2003 en 6,5 in 2005 naar 6,0 in 2007. In veel andere deelwijken was vooral na 2005 sprake van een daling van dat cijfer. Een relatief groot aantal bewoners vindt dat agressief verkeersgedrag soms in de buurt voorkomt. In de gehele wijk Lelystad Haven is het aantal bij de politie geregistreerde incidenten verkeersoverlast sinds 2004 duidelijk gestegen. Het aantal mensen in Haven Oud dat zich wel eens onveilig voelt is ongeveer net zo groot als in de hele gemeente. Het rapportcijfer voor de buurtveiligheid is duidelijk gestegen (van 6,7 naar 7,3) en nu net zo hoog als gemiddeld in Lelystad. De schaalscore dreiging, die aangeeft hoe vaak mensen dreigende situaties in de buurt ervaren, is sterk gedaald van 1,5 in 2001 naar 0,6 in 2005, om in 2007 weer iets te stijgen naar 0,9. Het aantal bij de politie geregistreerde geweldsdelicten is weer alleen beschikbaar voor heel Lelystad Haven en is dan iets lager dan gemiddeld.

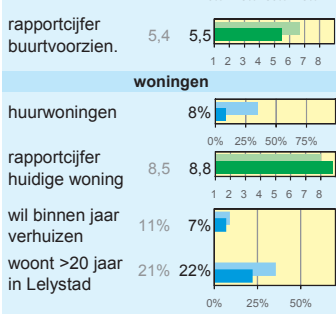
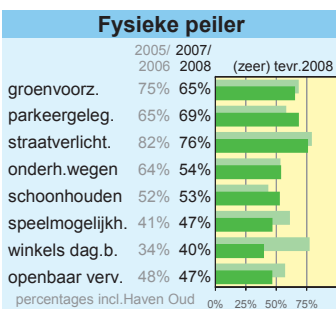
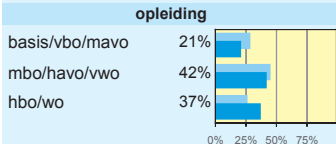
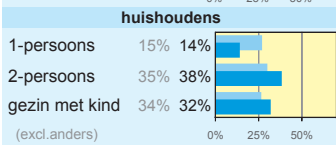
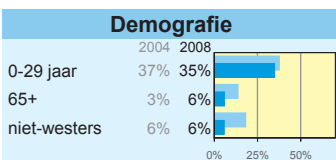
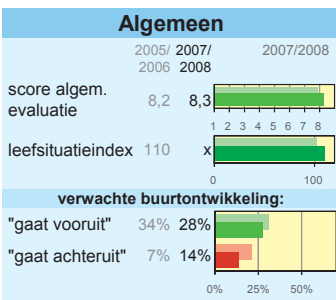
Op gebied van diefstal lijkt sprake te zijn van een positieve ontwikkeling. In 2005 kwam diefstal in de ogen van bewoners nog vaak voor, maar sindsdien is de score vermogensdelicten sterk gedaald (van 3,2 in 2005 naar 2,0 in 2007). Daardoor ligt de score nu gunstiger dan gemiddeld. Voor heel Lelystad Haven (inclusief Rest en Noordersluis) geldt dat het aantal aangiftes van woninginbraak tussen 2006 en 2008 is gestegen, maar nog veel lager is dan in de hele gemeente. Van andere vermogensdelicten en vernielingen werd in 2008 minder vaak aangifte gedaan dan in 2006 en ook minder dan in heel Lelystad.

2.5 Haven Rest

De deelwijk Haven Rest bestaat uit de twee nieuwe buurten van Lelystad Haven. De eerste is de buurt Haven I West ten westen van Haven Oud en aan de noordzijde van 't Bovenwater. De tweede buurt is Hollandse Hout aan de oostkant van 't Bovenwater. Beide buurten zijn gebouwd rond de eeuwwisseling. Ze liggen vrij perifeer ten opzichte van de rest van Lelystad, maar dichtbij natuurgebied de Oostvaardersplassen.

Donkere staven (voorliggend): Haven Rest
Lichte staven (achterliggend): Lelystad

Algemeen: De bewoners van Haven Rest vinden hun buurt relatief prettig om in te wonen: de score algemene evaluatie van de buurt lag in 2008 op 8,3. De leefsituatie-index (110) is relatief hoog. Als grootste problemen in de buurt noemen bewoners relatief vaak gebrek aan speelplaatsen, maar ook hondenpoep, verkeer, de parkeersituatie, openbaar groen, de kwaliteit van het Bovenwater (blauwalg) of openbaar vervoer. Van de bewoners vond in 2007 13% dat hun buurt vooruit ging en 10% dat deze achteruit ging. Voor de komende jaren verwacht 28% vooruitgang en 14% achteruitgang van hun wijk.

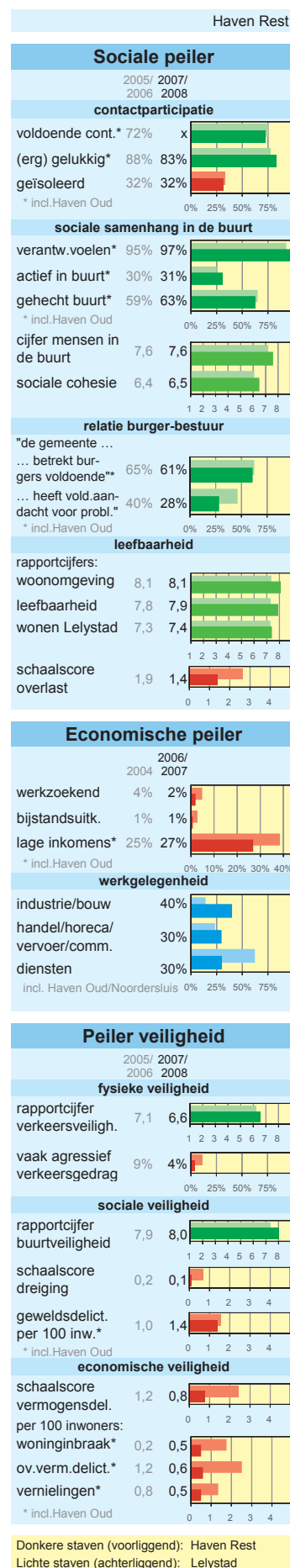
Demografie: In Haven Rest woonden eind 2008 2.812 inwoners, een aantal dat de afgelopen jaren vrijwel constant bleef. In de deelwijk wonen relatief weinig mensen van 65 jaar en ouder, maar hun aandeel is sinds 2005 wel gestegen van 3 naar 6%. Onder de 915 huishoudens bevinden zich relatief weinig eenpersoonshuishoudens (14%). Het aantal inwoners met een niet-westerse herkomst (6%) is ongeveer een derde van dat in de hele gemeente. De bevolking is relatief hoog opgeleid.

Fysieke peiler: Het grondoppervlak van Haven Rest kent, net als Haven Oud, veel oppervlaktewater en een aanzienlijk aantal woningen ligt rechtstreeks aan het water. De cijfers over tevredenheid met verschillende aspecten van de fysieke woonomgeving hebben betrekking op heel Lelystad Haven. Gemiddeld genomen zijn ongeveer net zo veel mensen tevreden over deze aspecten als in de hele gemeente. Het aantal mensen dat tevreden is over speelmogelijkheden is geleidelijk gestegen van 30% in 2003 naar 47% in 2007. Dat is nog wel lager dan gemiddeld. Ook zijn - en dan vooral in Haven Rest - relatief veel mensen ontevreden over openbaar vervoer en winkels voor dagelijkse boodschappen. Over parkeergelegenheid zijn meer bewoners tevreden dan in de hele gemeente: 69%. De schaalscore verloedering is wel per deelwijk beschikbaar. Bewoners van Haven Rest ervaren veel minder verloedering (vervuiling/hondenpoep/vandalisme) dan gemiddeld in Lelystad. De 1.051 woningen in de deelwijk zijn vooral koopwoningen (92%). De WOZ-waarde en het rapportcijfer voor de woningen in de buurt zijn hoog. De woningen in de buurt Hollandse Hout zijn daarbij twee keer zo duur (€ 524.000) als in Haven West (€ 241.000). Relatief veel mensen wonen nu 5 tot 10 jaar in de gemeente en 7% van hen wil het komende jaar verhuizen.

Sociale peiler: Op het gebied van de contactparticipatie wijken de cijfers in Lelystad Haven weinig af van die in de hele gemeente. Dat geldt ook voor het aantal mensen dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de leefbaarheid in de buurt (97%), afgelopen jaar actief was in de buurt (31%) of gehecht is aan de buurt (63%). Deze cijfers betreffen Haven Oud en Rest samen. Wel zijn relatief veel inwoners van Haven Rest actief voor hun gemeente *buiten* de eigen buurt (31%). De rapportcijfers die bewoners geven aan de mensen in de buurt (7,6) en sfeer in de buurt (7,5) liggen in Haven Rest vrij hoog. Ook de sociale cohesie is er sterker dan gemiddeld. Sociale contacten van bewoners van Haven Rest spelen zich voor een groot deel af buiten de eigen buurt en gemeente, zoals blijkt uit de scores voor lokale contactbinding. Opvallend weinig bewoners vinden dat de gemeente voldoende aandacht heeft voor de problemen in de buurt (28% in Haven Rest; 40% in Lelystad). De rapportcijfers die bewoners geven aan de woonomgeving (8,1) en aan de leefbaarheid (7,9) in hun buurt zijn aanzienlijk hoger dan in de totale gemeente. Het cijfer voor het wonen in Lelystad is vrijwel gelijk aan dat van heel Lelystad: 7,4. De schaalscore overlast is relatief laag, wat betekent dat de bewoners slechts weinig overlast in hun buurt ervaren.

Economische peiler: De potentiële beroepsbevolking van Haven Oud bestaat uit 1779 personen van 15 tot en met 64 jaar. De aantallen werkzoekenden (2% van de potentiële beroepsbevolking) en bijstandsuitkeringen (1%) zijn veel lager dan gemiddeld. Inkomensgegevens zijn alleen beschikbaar voor heel Lelystad Haven: het aandeel mensen met een laag inkomen is daar relatief laag. De 159 bedrijven in Haven Rest (exclusief Noordersluis) bieden werkgelegenheid aan in totaal 408 werknemers. In geheel Haven is de sector industrie en bouw oververtegenwoordigd, maar deze cijfers zijn sterk beïnvloed door Noordersluis.

Peiler veiligheid: Net zoals in de rest van Lelystad is ook in Haven Rest het rapportcijfer voor de verkeersveiligheid in de stad gedaald: van 7,1 in 2005 naar 6,6 in 2007. Dat is nog wel gunstiger dan gemiddeld in de gemeente. Slechts 4% van de bewoners vindt dat agressief verkeersgedrag vaak in de buurt voorkomt. In de gehele wijk Lelystad Haven is het aantal bij de politie geregistreerde incidenten verkeersoverlast sinds 2004 duidelijk gestegen. Het aantal mensen dat zich wel eens onveilig voelt is de afgelopen jaren gedaald en nu lager dan in de hele gemeente. Het rapportcijfer voor de buurtveiligheid is veel hoger dan gemiddeld: 8,0. De schaalscore dreiging, die aangeeft hoe vaak mensen dreigende situaties in de buurt ervaren, is zeer laag (0,1). Het aantal bij de politie geregistreerde geweldsdelicten is alleen beschikbaar voor heel Lelystad Haven en is dan iets lager dan gemiddeld. De schaalscore vermogensdelicten, die aangeeft hoe vaak diefstal volgens bewoners voorkomt, is veel lager dan in heel Lelystad en ook lager dan in Haven Oud: 0,2. Voor heel Lelystad Haven (inclusief Rest en Noordersluis) geldt dat het aantal aangiftes van woninginbraak tussen 2006 en 2008 is gestegen, maar nog veel lager is dan in de hele gemeente. Van andere vermogensdelicten en vernielingen werd in 2008 minder vaak aangifte gedaan dan in 2006 en ook minder dan in heel Lelystad.

2.6 Noordersluis

De deelwijk Noordersluis is geen woonwijk, maar een groot bedrijven-terrein. Het ligt tussen de Visarend-dreef, Houtribweg, het kanaal Lage Dwarsvaart/Havendiep en de Westerdreef. In dit gebied wonen in totaal 390 mensen. Vanwege het zeer beperkte aantal inwoners is het voor de meeste cijfers in deze wijkmonitor niet mogelijk of niet zinvol om deze afzonderlijk weer te geven. Noordersluis wordt in die gevallen gecombineerd met Haven Rest. Slechts op enkele aspecten is het wel zinvol om Noordersluis apart weer te geven: deze cijfers worden weergegeven op deze pagina.

Algemeen: De meeste cijfers over leefbaarheid zoals die in Lelystad worden verzameld kunnen niet worden weergegeven voor Noordersluis. In de Leefbarometer van het Ministerie van VROM wordt Noordersluis wel apart onderscheiden en scoort 'zeer positief': dat is hoger dan gemiddeld in Lelystad. Noordersluis dankt die hoge score vooral aan de gunstige cijfers op de dimensies bevolkingssamenstelling, publieke ruimte en woningvoorraad, maar scoort laag op sociale samenhang, voorzieningen en veiligheid. Door het beperkte aantal inwoners is de bevolkingsdichtheid in Noordersluis erg laag.

Economische peiler: In de deelwijk Noordersluis zijn 402 bedrijfsvestigingen gelegen: 33% van het totaal aantal bedrijven in het stadsdeel Zuidwest. Doordat de bedrijven relatief groot zijn, zijn ze goed voor de helft van de totale werkgelegenheid in Zuidwest (en 84% van alle arbeidsplaatsen in Lelystad Haven): 3830 arbeidsplaatsen. Dat aantal is de afgelopen jaren nog flink toegenomen: van 2405 in 1999 en 3519 in 2003 naar 3830 in 2007. De verdeling naar sectie is alleen beschikbaar voor heel Lelystad Haven (dat echter sterk wordt gedomineerd door Noordersluis). In Lelystad Haven is vooral de sector industrie en bouw sterk vertegenwoordigd (40%) en ook de sector handel en horeca (30%) is groter dan gemiddeld in Lelystad.

Peiler veiligheid: De risicokaart Flevoland toont geen bedrijven met risico's in de woonwijken van het stadsdeel Zuidwest. In Noordersluis is echter wel een aantal bedrijven gevestigd met risico's (overige gevaarlijke stoffen, ammoniak en vuurwerk).

Uit de politiecijfers blijkt dat het aantal geregistreerde geweldsdelicten, overige vermogensdelicten (zoals auto-inbraken, fietsendiefstal en winkel-diefstal), incidenten drugs/drankoverlast en vernielingen per 100 inwoners in Noordersluis zeer hoog is. Deze hoge scores worden natuurlijk mede veroorzaakt door het lage aantal inwoners in verhouding tot het totale oppervlakte en het aantal dagelijkse bezoekers, maar het is duidelijk dat het gebied niet vrij is van kleine criminaliteit.

3. Algemeen

3.1 Buurt in het algemeen

Bewoners Haven Rest en Landstrekenwijk positief over hun buurt

In dit hoofdstuk bekijken we een aantal cijfers over de buurt in het algemeen die breder zijn dan de specifieke thema's uit de volgende hoofdstukken. De eerste indicator voor dat totaalbeeld is de schaalscore algemene evaluatie van de buurt. Deze score geeft aan hoe prettig bewoners hun buurt vinden om in te wonen: hoe hoger de score hoe prettiger de buurt. Voor de hele gemeente Lelystad is de score in elk van de jaren 2001 tot en met 2007 gelijk gebleven: 7,9. In de Landstrekenwijk (8,4) en Haven Rest (8,3) is de score relatief hoog: beide deelwijken worden door de bewoners dus prettiger ervaren dan gemiddeld in Lelystad. Bewoners van Haven Oud vinden hun deelwijk minder prettig dan gemiddeld (7,2). De score in de laatste deelwijk - Havendiep Noord - schommelen rond het gemiddelde: in geen van de jaren is de afwijking van Lelystad significant.

Belangrijkste problemen in de buurt: parkeren en verkeer

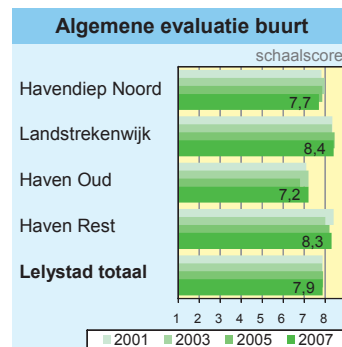
Aan de bewoners werd ook gevraagd wat de grootste problemen zijn in de buurt die met voorrang moeten worden aangepakt. Dit was een open vraag. De grafiek hiernaast toont de cijfers voor het hele stadsdeel. Hieronder worden de cijfers per deelwijk vermeld.

In Havendiep Noord worden parkeerproblemen het meest genoemd (door 27% van de bewoners). Ook regelmatig genoemd zijn de verkeerssituatie (17%, vooral te hard rijden), bestrating (15%), gemeentelijk groen (13%), vervuiling (9%), onderhoud in het algemeen (7%), jongeren (6%) en hondenpoep (5%). Enkele andere zaken worden incidenteel genoemd, zoals het bijhouden van tuinen door bewoners, geluidsoverlast, speelgelegenheden, veiligheid en openbaar vervoer.

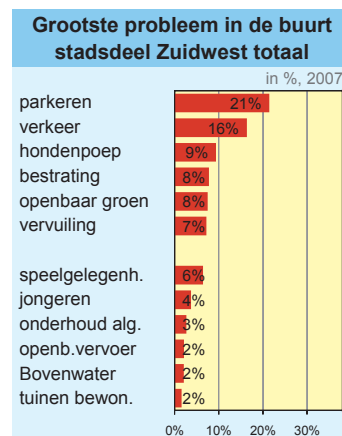
Ook in de Landstrekenwijk worden parkeerproblemen (27%) en verkeer (20%) het meest genoemd als grootste buurtprobleem. Op de derde plaats in de Landstrekenwijk staat hondenpoep (14%). Veel kleinere groepen bewoners (minder dan 5%) noemen andere zaken zoals speeltoestellen, vervuiling, overlast van of voorzieningen voor jongeren, de beperkte sociale cohesie, slechte verlichting, wateroverlast en het (te laat) binnenhalen van containers door bewoners.

In Lelystad Haven moeten de cijfers extra voorzichtig worden geïnterpreteerd in verband met het beperktere aantal respondenten. In Haven Oud worden verkeer, parkeren, vervuiling en de bestrating het meest genoemd (elk door ongeveer 15%). Kleine groepen noemen de verrommeling, hangjongeren, speeltoestellen of te weinig winkels.

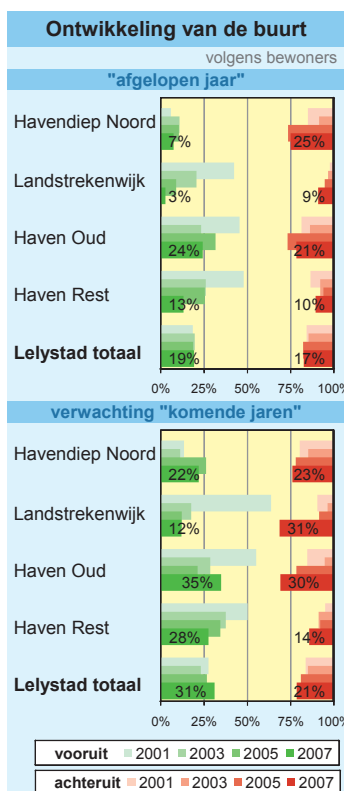
In Haven Rest ziet het plaatje er anders uit. Gebrek aan speeltoestellen wordt het meest genoemd (20%, vooral in Hollandse Hout). Groepen van rond de 10% noemen hondenpoep, verkeer, de parkeersituatie, openbaar groen, de kwaliteit van het Bovenwater (blauwalg) of openbaar vervoer. Af en toe genoemd zijn onder meer gebrek aan winkels en voorzieningen, vervuiling, te veel verlichting en overlast van vliegverkeer.

Bron: enquête O&S.
De schaalscore evaluatie van de buurt is een schaalscore van 0 (zeer ongunstig) tot 10 (zeer gunstig) voor de kwaliteit van de buurt in de ogen van bewoners, gebaseerd op stellingen over hoe prettig de buurt is om in te wonen.

Bron: enquête O&S.
Men kon meer antwoorden geven. Cijfers in % van alle respondenten, ook zij die geen problemen noemden.

Bron: Enquête O&S.
Niet weergegeven is het aandeel mensen dat denkt dat de buurt gelijk blijft.

Bewoners Landstrekenwijk/Haven Oud negatiever over ontwikkeling

In geheel Lelystad vindt 19% dat hun eigen buurt afgelopen jaar vooruit is gegaan en 17% dat deze achteruit ging. In de Landstrekenwijk zijn er minder bewoners die vinden dat de buurt vooruit ging (3%) maar ook minder die vinden dat de buurt achteruit ging (9%): relatief veel bewoners vinden dus dat deze buurt gelijk is gebleven. In Havendiep Noord zijn er ook weinig bewoners die vinden dat hun buurt vooruit ging (7%), maar relatief veel die een achteruitgang constateerden (25%). Het aantal mensen dat de buurt vooruit zag gaan is in de Landstrekenwijk en Haven Rest sterk gedaald: in 2001 was dat in beide deelwijken nog meer dan 40%. Een dergelijke hoge score is echter weinig verrassend in nieuwbouwggebieden.

Bewoners die vinden dat hun buurt vooruit of achteruit ging hebben dat vaak ook toegelicht. Gezien het beperkte aantal respondenten zijn deze toelichtingen vooral indicatief. In Havendiep Noord vindt 7% dat de buurt vooruit ging, onder meer door beter onderhoud. Een kwart vindt dat deze buurt achteruit ging, waarbij vooral de bewoners regelmatig worden genoemd: mentaliteit, ander type bewoners of de zorg voor hun eigen huis en tuin. Anderen noemen diverse andere redenen waarvan onderhoud en de parkeer-situatie het meest worden genoemd.

In Haven Oud vindt een kwart dat hun buurt vooruit ging, onder meer door verkoop van huurwoningen, beter onderhoud en meer speelplaatsen. Bijna even veel bewoners vinden dat de buurt achteruit ging, vooral door vervuiling en slecht onderhouden van woningen en tuinen. In Haven Rest vindt 13% dat de buurt vooruit ging (in Hollandse Hout door het afmaken van groen en wegen en elders door onder meer speelplaatsen en andere bewoners). Een groep van 10% vindt daar dat de buurt achteruit ging en noemt daarvoor zeer uiteenlopende redenen.

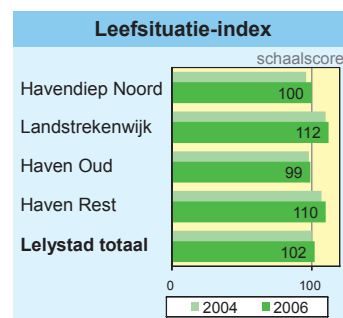
Aan de bewoners werd ook gevraagd wat zij verwachten voor de komende jaren. Zowel in de Landstrekenwijk als in Haven Oud verwacht ongeveer 30% dat hun buurt komende jaren achteruit zal gaan. In beide deelwijken is dat aanmerkelijk meer dan de afgelopen jaren. In de Landstrekenwijk is het percentage ook duidelijk hoger dan gemiddeld in Lelystad. In Haven Oud is, door het veel lagere aantal respondenten in deze wijk, het verschil met Lelystad niet significant. Ook in Havendiep Noord en Haven Rest is het aandeel mensen dat achteruitgang in de buurt verwacht niet significant groter dan in de hele gemeente (21%).

In geheel Lelystad verwacht 31% van de bewoners dat hun buurt komende jaren vooruit gaat. In Havendiep Noord (22%) maar vooral in de Landstrekenwijk (12%) is dat aandeel duidelijk lager. Ook het aantal mensen dat een vooruitgang in de buurt verwacht is in de Landstrekenwijk en Haven Rest aanzienlijk gedaald.

Leefsituatie-index; gunstig in Landstrekenwijk en Haven Rest

De leefsituatie-index is een samengestelde score die aangeeft hoe goed of hoe slecht het gaat met bepaalde bevolkingsgroepen. De index is gebaseerd op vragen over woonsituatie, gezondheid, mobiliteit, vrijetijdsactiviteiten, sociale participatie, sport, vakantie en het bezit van duurzame bevolkingsgroepen. In deze rapportage wordt de index gebruikt om de deelwijken met elkaar te vergelijken. Het gemiddelde van Lelystad in 2004 is als uitgangspunt genomen en heeft daarom indexcijfer 100. In 2006 was de index voor Lelystad iets gestegen naar 102. In de deelwijken van Zuidwest lijkt ook sprake te zijn van een stijging, maar op dat niveau is het verschil niet significant.

In de Landstrekenwijk (112) en Haven Rest (110) is de leefsituatie-index relatief hoog. In de andere deelwijken, Havendiep Noord (100) en Haven Oud (99) is deze vrijwel gelijk aan het gemeentelijke totaal van 102.

Bron: enquête O&S.
De leefsituatieindex is gebaseerd op de Leefsituatie-enquêtes met vragen over woonsituatie, gezondheid, mobiliteit, vrije tijd, sociale participatie, sport, vakantie en bezit van consumptiegoederen. De gemiddelde score in Lelystad in 2004 is als uitgangspunt genomen en heeft daarom het indexcijfer 100.

3.2 Leefbaarometer

De Leefbaarometer is een nieuw instrument van het Ministerie van VROM, waarmee de leefbaarheid op het niveau van wijken, deelwijken en nog kleinere gebieden in kaart wordt gebracht op basis van diverse cijfers uit registraties en enquêtes. De meest recente cijfers hebben op dit moment betrekking op 2006; daarnaast zijn de cijfers van 1998 en 2002 beschikbaar. De onderliggende indicatoren worden geclusterd in zes dimensies en vervolgens samengevoegd in één totaalmaat, de totaalscore Leefbaarometer. Deze wordt niet als cijfer gepubliceerd, maar in 7 categorieën van zeer negatief tot uiterst positief. Een positieve of matig positieve score betekent niet dat de score hoger is dan gemiddeld in Nederland. De waarderingen zijn namelijk genormeerd aan het oordeel van bewoners, waardoor de meeste wijken en buurten in Nederland 'groen' scoren. Dat geldt ook voor Lelystad: alle buurten scoren matig positief tot zeer positief. De meest gunstige klasse (uiterst positief) en de drie minst gunstige klassen (matig, negatief en zeer negatief) komen op deelwijkniveau in Lelystad niet voor.

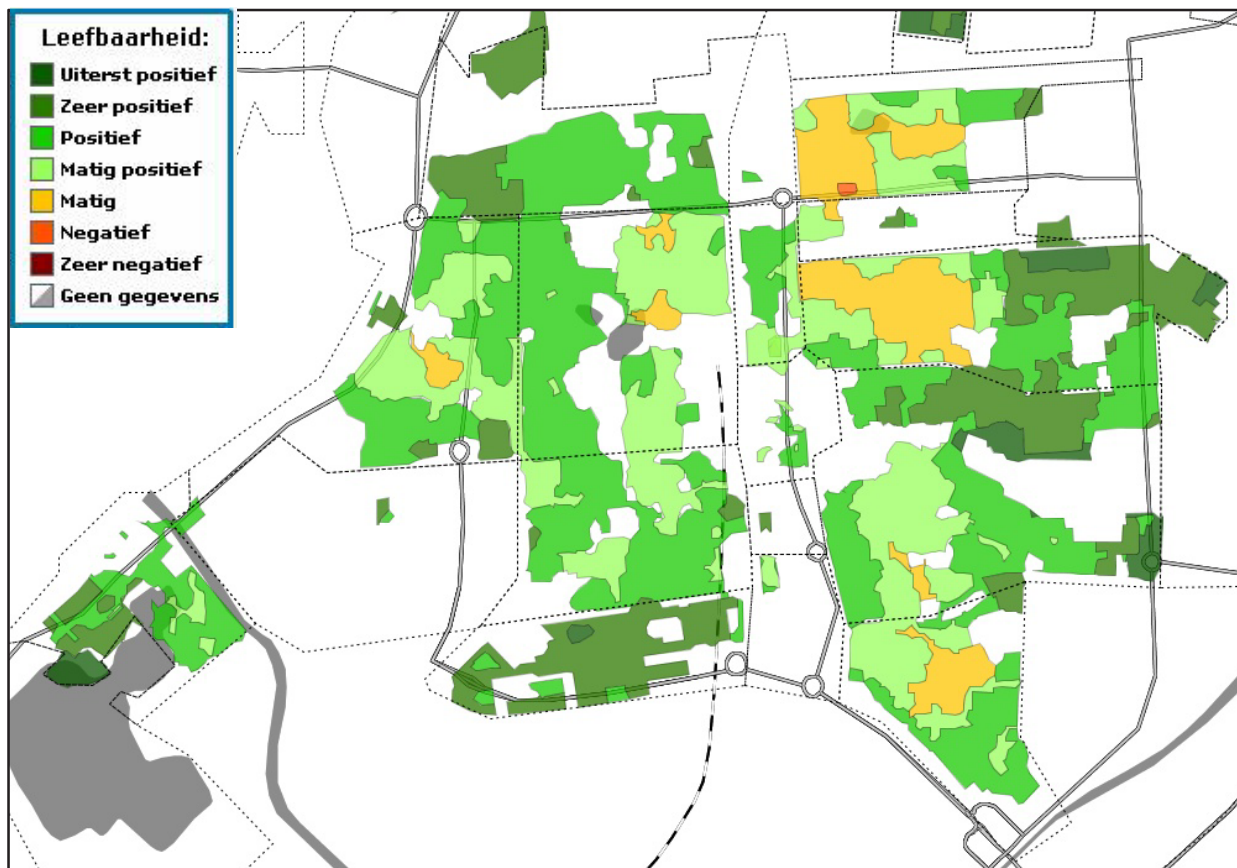
Leefbaarheid in Lelystad en in Zuidwest verbeterd

Het overzicht hiernaast laat de scores per deelgebied zien, voor zover onderscheiden in de Leefbaarometer. De gebieden Noordersluis en Landstrekenwijk scoren zeer positief. De andere gebieden, Havendiep Noord, Centrum Zuid (Hoven/Grietenij) en de rest van Haven (Haven minus Hollandse Hout en Noordersluis) scoren positief. Ook Lelystad totaal scoort positief. In Hollandse Hout en rest Haven is de score sinds 1998 verbeterd. Deze buurten staan in ieder geval een tree hoger op de totaalscore. Uit de ontwikkelingen per cluster zoals op de volgende bladzijde besproken kan worden afgeleid dat ook de andere gebieden wel iets zijn verbeterd, maar de score bleef in die buurten in dezelfde klasse. Voor Hollandse Hout is om onbekende reden geen score voor 2006 gepubliceerd.

	leefbaarometer totaalscore		
	1998	2002	2006
Havendiep Noord	positief	positief	positief
Centrum Zuid	positief	positief	positief
Landstrekenwijk	zeer positief	zeer positief	zeer positief
Hollandse Hout	matig positief	positief	-
Noordersluis	zeer positief	zeer positief	zeer positief
rest Haven	matig positief	positief	positief
Lelystad totaal	matig positief	positief	positief

Bron: Leefbaarometer, Ministerie VROM.

Leefbaarometer totaalscore 2006 per cluster, Lelystad totaal

Leefbaarometer totaalscore 1998 per cluster, Lelystad Haven

Leefbaarometer totaalscore 1998 per cluster, Havendiep

Leefbaarheid verbeterd: geen matige clusters meer in Zuidwest

De totaalscore Leefbaarometer wordt niet alleen gepubliceerd op wijk- en deelwijkniveau, maar ook op een lager niveau: voor clusters van postcodegebieden. Dergelijke clusters worden automatisch samengesteld uit aangrenzende postcodes met vergelijkbare scores. Het kan bij deze clusters bijvoorbeeld gaan om enkele straten in een deel van een buurt.

De kaart hierboven laat zien dat er in heel Lelystad een kleine cluster is met een negatieve score (oranje) en enkele gebieden met een matige score (geel): met name in de Zuiderzeewijk en Atolwijk, maar ook stukjes van de Boswijk, Waterwijk, Kustwijk en De Bolder. In Lelystad Zuidwest echter komen geen clusters voor in de klassen matig of negatief. De laagste score in Zuidwest is 'matig positief': dit betreft gedeelten van Botter, Schoener en Haven Oud. Haven Rest west en de Landstrekenwijk scoren grotendeels zeer positief en enkele stukjes zelfs uiterst positief.

Sinds 1998 is de Leefbaarometer score in Lelystad duidelijk verbeterd. De kaart voor heel Lelystad uit 1998 (niet afgebeeld) laat zien dat nogal wat gebieden toen matig, negatief of zelfs zeer negatief scoorden. De deelgebieden Havendiep en Haven worden hiernaast in de marge weergegeven. Ook in Havendiep Noord en Haven werden in 1998 nog enkele kleine gebiedjes als matig geassocieerd, en een veel groter deel dan in 2006 als matig positief. Op basis van de Leefbaarometer kan dan ook worden geconcludeerd dat de kaart van Lelystad Zuidwest, net als de kaart van de hele gemeente, duidelijk groener is geworden. Die verbetering deed zich vooral voor tussen 1998 en 2002. Tussen 2002 en 2006 zijn de scores niet zo veel veranderd.

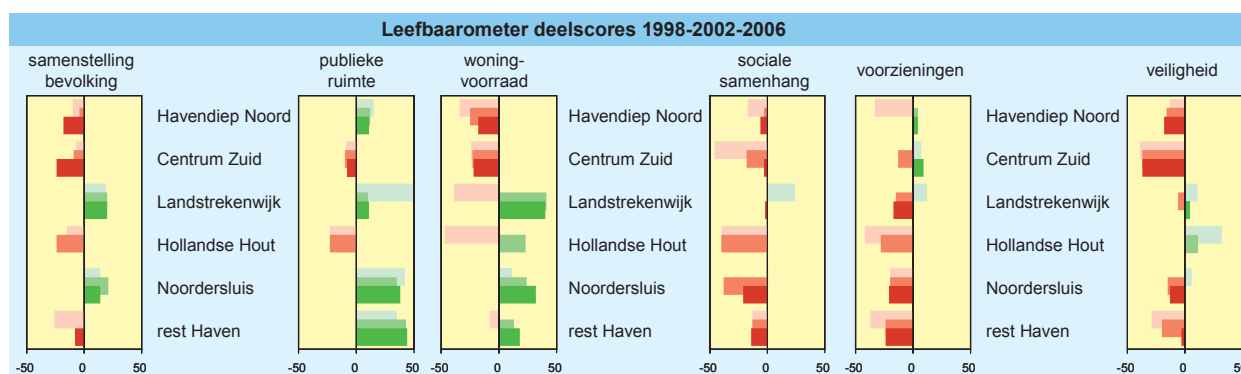
Uiteenlopende oorzaken voor verbeteren score Leefbaarometer

Waaruit is nu de verbetering van de Leefbaarometer totaalscores te verklaren? Daarvoor moeten we kijken naar de onderliggende deelscores. Elke deelscore is gebaseerd op een aantal onderliggende indicatoren die zijn samengevoegd en gestandaardiseerd. Vervolgens resulteert een score die ligt tussen -50 (zeer negatief) en +50 (zeer positief). Onderstaand overzicht toont de ontwikkeling van de zes verschillende deelscores per gebied tussen 1998 en 2006. De scores op onderliggende indicatoren worden niet gepubliceerd. Bij de interpretatie van de scores moet worden bedacht dat de meest optimale indicatoren niet altijd beschikbaar waren en dat de deelscores daarom vooral indicatief zijn. Verder zijn veel deelscores gebaseerd op kenmerken binnen een bepaalde straal (bijvoorbeeld 100 of 300 meter) en daarmee deels buurtoverstijgend. Nieuwbouw en andere ontwikkelingen in een aangrenzende buurt kunnen daardoor de score beïnvloeden.

In Havendiep Noord scoort met name het voorzieningenniveau (zoals nabijheid winkels) gunstiger dan in 1998. Ook de samenstelling van de woningvoorraad is iets gunstiger geworden. Daar staat tegenover dat de bevolkingssamenstelling (sociaal economisch: werk, inkomen, opleiding, herkomst) ongunstiger werd.

In het relatief kleine gebied Centrum Zuid is de sociale samenhang (vooral geoperationaliseerd in de demografische samenstelling en aantal verhuizingen) veel minder negatief dan in 1998. De Landstrekenwijk scoort veel positiever dan in 1998 op de woningvoorraad, maar minder positief op de publieke ruimte, sociale samenhang en voorzieningen. Dat laatste is wellicht te verklaren omdat de nieuwere woningen op grotere afstand van voorzieningen liggen.

Hollandse Hout scoorde in 2002 positiever op woningvoorraad en negatiever op veiligheid dan in 1998; voor deze deelwijk zijn geen cijfers voor 2006 beschikbaar. In de rest van Haven zijn sinds 1998 vooral de samenstelling van de bevolking, woningvoorraad en veiligheidssituatie verbeterd.

Bron: Leefbaarometer, Ministerie VROM. De donkerste staven zijn het meest recent (2006); de lichtste staven het oudst (1998). De deelscores zijn gebaseerd op onderliggende indicatoren en tonen de afwijking van het gemiddelde in Nederland op een schaal van -50 (zeer ongunstig) tot +50 (zeer gunstig).

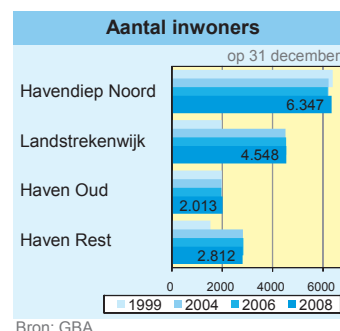

4. Demografie

4.1 Aantal inwoners

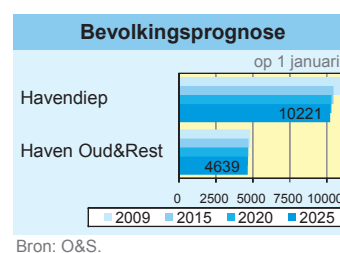
Aantal inwoners in Havendiep Noord nog iets gestegen (in De Hoven)

Op 31 december 2008 woonden er 15.720 inwoners in het stadsdeel Zuidwest. Dat is 21% van het totaal aantal inwoners van de gemeente. Eind 1999 waren dat er nog 11.883. Tussen 1999 en 2004 was sprake van een aanzienlijke toename van het aantal inwoners in de Landstrekenwijk west en oost en in Hollandse Hout (onderdeel van Haven Rest). De laatste twee jaar is het aantal inwoners in Havendiep Noord nog iets toegenomen in verband met een verdubbeling van het aantal inwoners in De Hoven (van 171 naar 405). Van alle bewoners van het stadsdeel woont nu 40% in Havendiep Noord (waarvan 36% in Botter, Tjalk en Schoener en 4% in Grietenij/Hoven/Ziekenhuis). In de Landstrekenwijk woont 29% van de bevolking. Lelystad Haven heeft minder inwoners: 13% van het stadsdeeltotaal in Haven Oud en 18% in Haven Rest. De laatste 1% van de bewoners woont in Noordersluis.

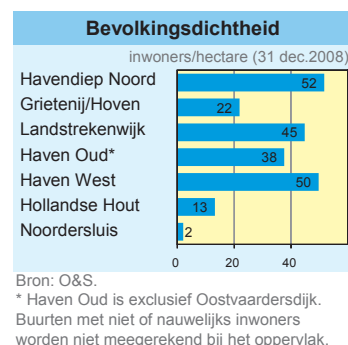
Vooral in Havendiep tot 2015 afname van aantal inwoners

De bevolkingsprognose van O&S laat zien dat de bevolking van zowel Havendiep als Haven de komende tijd geleidelijk zal dalen als gevolg van huishoudensverdunning (bij een ongeveer gelijkblijvend aantal woningen). In Havendiep zal zich al op korte termijn een daling voordoen. In 2015 is het aantal inwoners naar verwachting al met 4% afgenomen tot 10.454. Daarna zal het aantal inwoners nog eens 2% afnemen naar 10.221 in 2025. In de wijk Haven zal de afname geleidelijker verlopen: in deze wijk daalt het aantal inwoners tot 2015 met 2% en de 10 jaar erna nog eens 2% tot 4.639 in 2025. Voor geheel Lelystad wordt tot 2025 overigens een toename voorzien met bijna 10.000 inwoners (13%). In veel van de bestaande woonbuurten zal echter sprake zijn van een afname als gevolg van de huishoudensverdunning binnen de bestaande woningvoorraad.

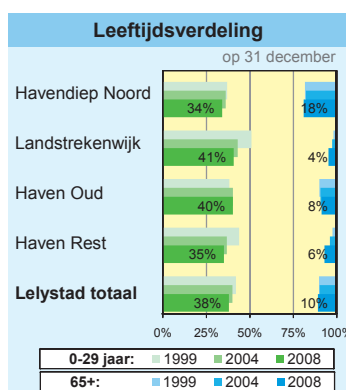

Bevolkingsdichtheid het hoogst in Havendiep Noord

De bevolkingsdichtheid in het stadsdeel Zuidwest is het hoogst in Havendiep Noord: 52 inwoners per hectare. De verschillende buurten Tjalk, Botter en Schoener ontlopen elkaar daarbij niet zo veel. In Haven Oud (exclusief Oostvaardersdijk), de Landstrekenwijk en Haven West wonen tussen de 38 en 50 mensen per hectare. De dichtheid in deze wijken is duidelijk groter dan in Grietenij en De Hoven (waar echter wel andere functies aanwezig zijn) en in Hollandse Hout. Deze cijfers hebben uitsluitend betrekking op de woonbuurten. In Noordersluis en op de kleinere bedrijventerreinen zoals in de zuidoosthoek van Tjalk is de bevolkingsdichtheid uiteraard zeer laag. In het totale stedelijk gebied van Lelystad wonen 24 inwoners per hectare, maar dat is inclusief bedrijventerreinen zoals Noordersluis.

4.2 Bevolkingssamenstelling

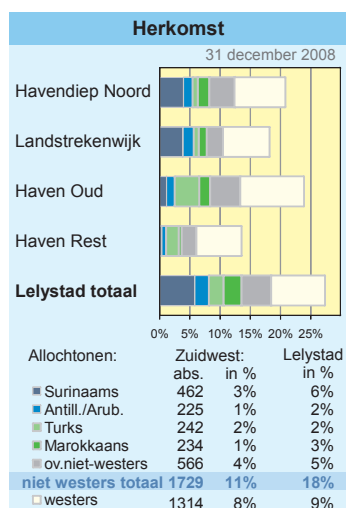

Bron: GBA.

Veel ouderen in Havendiep Noord; afname jeugd in nieuwe wijken

De leeftijdsverdeling van de wijken in Lelystad hangt natuurlijk samen met de leeftijd en samenstelling van de woningvoorraad. In nieuwe wijken zoals de Landstrekenwijk en Hollandse Haven wonen aanvankelijk veel jonge gezinnen met kinderen en nauwelijks ouderen. In De Hoven wonen vrijwel uitsluitend ouderen. Daarnaast is sprake van algemene demografische ontwikkelingen zoals huishoudensverduunning en vergrijzing.

In de hele gemeente Lelystad is het aandeel jongere bewoners (tot 30 jaar) sinds 1999 gedaald van 42 naar 38%. In Zuidwest daalde het aandeel jongeren vooral in de Landstrekenwijk (van 51 naar 41%) en in Haven Rest (van 44 naar 35%). In Havendiep Noord en Haven Rest wonen nu minder jongere bewoners dan in de hele gemeente; in Haven Oud en de Landstrekenwijk iets meer. Het aandeel ouderen in Lelystad is tussen 1999 en 2008 licht gestegen van 9 naar 10%. In Zuidwest steeg het aantal 65-plussers vooral in de Landstrekenwijk (van 1 naar 4%) en in Haven Rest (van 2 naar 6%), maar is in deze wijken nog steeds beperkt. Het aandeel ouderen is het hoogst in Havendiep Noord, mede omdat het woonzorgcentrum met aanleunwoningen in De Hoven tot dit gebied wordt gerekend. Ook in Tjalk wonen relatief veel ouderen.

Bron: GBA.
Weergegeven is de etniciteit van 1e en 2e generatie.

In alle deelwijken minder niet-westerse allochtonen dan in heel Lelystad

In de gemeente Lelystad had op 31 december 2008 27% van de bevolking een niet-Nederlandse herkomst (inclusief westerse herkomstlanden). Dat zijn er ongeveer net zo veel als in de gezamenlijke G30 gemeenten van het Grote Stedenbeleid. Van deze 27% heeft 18% een niet-westerse en 9% een westerse herkomst. De grootste niet-westerse groepen in Lelystad zijn van Surinaamse afkomst (6%), Antilliaans/Arubaans (2%), Turks (2%) en Marokkaans (3%). Ook in Lelystad Zuidwest zijn deze vier de grootste allochtone groepen, maar voor elk van de deelwijken geldt dat het totale aandeel niet-westerse allochtonen lager is dan in de totale gemeente (18%). Het aandeel niet-westerse allochtonen ontloopt elkaar niet veel in Haven Oud (13%), Havendiep Noord (12%) en de Landstrekenwijk (11%). In Haven Rest is dat veel lager: 6%. Inwoners van Surinaamse herkomst wonen er relatief veel in Havendiep Noord (4%) en de Landstrekenwijk (4%), terwijl de Turkse groep het grootst is in de deelwijk Haven Oud (4%). Het aandeel westerse allochtonen in Zuidwest is ongeveer net zo hoog als in de hele gemeente. Sinds 1999 is het aandeel niet-westerse allochtonen in het hele stadsdeel Zuidwest licht gestegen van 9 naar 11%. In de totale gemeente steeg dat aandeel in dezelfde periode van 15 naar 18%.

4.3 Huishoudens

Veel alleenstaanden in Havendiep Noord en Haven Oud

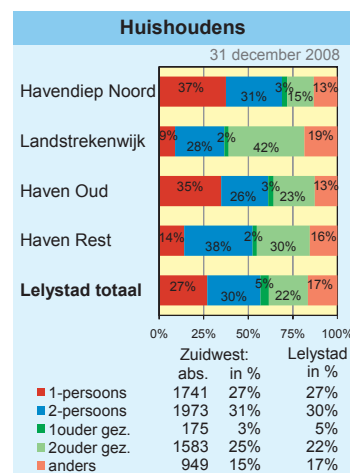
De verdeling over huishoudentypen in het totale stadsdeel Zuidwest komt globaal overeen met die in heel Lelystad. Er zijn echter duidelijke verschillen tussen de deelwijken. Veel alleenstaanden wonen er in Havendiep Noord (37%) en Haven Oud (35%). In Haven Rest is dat 14% en in de Landstrekenwijk slechts 9%. In Havendiep Noord wonen weinig gezinnen met kinderen (18%); in de Landstrekenwijk is die groep juist erg groot: 45%. Het aandeel eenoudergezinnen is in alle deelwijken lager dan in de hele gemeente Lelystad. Sinds 1999 is de verdeling over huishoudentypen in het totale stadsdeel niet veel gewijzigd. Over het algemeen vertoont het aandeel alleenstaanden een licht stijgende lijn. Door nieuwbouw in het begin van deze eeuw is echter het aandeel gezinnen met kinderen in de Landstrekenwijk en Haven Rest gestegen tussen 1999 en 2004. In twee deelwijken is het aandeel alleenstaanden zowel tussen 1999 en 2004 als tussen 2004 en 2008 gegroeid: in Havendiep Noord van 31 naar 37% en in de Landstrekenwijk van 6 naar 9%.

Leefstijlen: sociaal stedelijken wonen vooral in Haven Rest

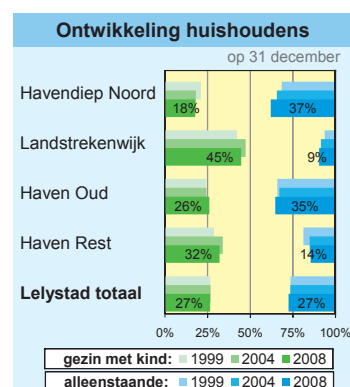
Op basis van leeftijd, gezinssituatie en arbeidsmarktdeelnemers is een vijftal stedelijke leefstijlen te onderscheiden:

- *Omni-stedelijken* werken net zoals eventuele partners ‘voltijds’ en hebben geen jonge kinderen in het huishouden. Vaak hebben ze een sterke economische en sociale oriëntatie op de wijde omgeving. In het stadsdeel Zuidwest maken de omni-stedelijken 22 tot 30% van de huishoudens uit.
- *Economisch-stedelijken* werken ook, net als hun eventuele partners, voltijds maar hebben ook (de zorg voor) jonge kinderen in hun huishouden. Hun economische oriëntatie is waarschijnlijk op de wijde omgeving gericht maar de sociale oriëntatie meer buurtgericht. Het aandeel economisch-stedelijken is het hoogst in de Landstrekenwijk (30%); in de andere deelwijken wijkt het niet significant af van gemiddeld (21%).
- *Sociaal-stedelijken* zijn niet-werkende alleenstaanden, of ze delen een ‘traditioneel’ huishouden met een partner waarvan er slechts één voltijds werkt. Er zijn geen jonge kinderen en vaak hebben ze een sterke sociale oriëntatie op de wijde omgeving. Sociaal-stedelijken vormen ongeveer een kwart van de bevolking.
- *Buurtgerichten* hebben geen ‘voltijds’ werk of delen een ‘traditioneel’ huishouden met een partner waarvan er slechts één voltijds werkt. Ze hebben jonge kinderen en vermoedelijk is hun oriëntatie zowel sociaal als economisch meer op de directe woonomgeving gericht. In verhouding tot de andere groepen is deze groep relatief klein: ongeveer 13%. In Havendiep Noord vormen de buurtgerichten slechts 7% van de bevolking.
- *Senioren* hebben doorgaans geen ‘voltijds’ werk en zelden jonge kinderen in hun huishouden. Vermoedelijk is hun sociale oriëntatie meer gelijk verdeeld over de directe en wijde omgeving. Senioren vormen ongeveer 10% van de huishoudens, maar in Havendiep Noord 18%.

Grote groepen sociaal-stedelijken en buurtgerichten in een gebied wil zeggen dat er veel mensen wonen die georiënteerd zijn op de directe woonomge-

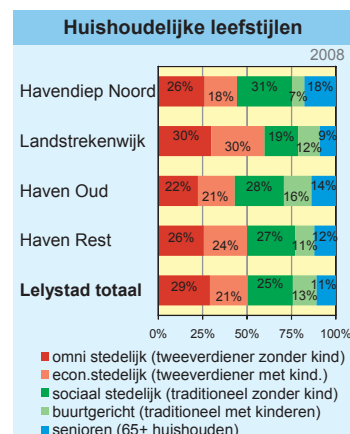

Bron: GBA.

Bron: GBA.

Gezinnen met kinderen zijn een- en twee-oudergezinnen.

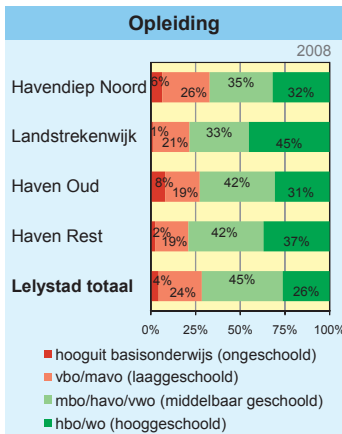
Bron: enquête O&S.

ving. Dat kan ten goede komen aan de sociale samenhang. Deze twee groepen samen vormen ongeveer 39% van de bevolking. In Haven Rest is hun aandeel groter (48%) en in de Landstrekenwijk juist kleiner (31%) dan gemiddeld. In paragraaf 6.2 zal blijken dat de sociale samenhang in de buurt in Haven Rest inderdaad relatief hoog is, maar in de Landstrekenwijk zeker niet lager dan gemiddeld.

4.4 Opleiding

Opleidingsniveau Landstrekenwijk bovengemiddeld

Van alle inwoners van de gemeente Lelystad heeft 4% hooguit basisonderwijs genoten, 24% een opleiding op vbo/mavo niveau, 45% mbo/havo/vwo en 26% op hbo/wo-niveau. De bevolking in de Landstrekenwijk is relatief hoog opgeleid: ongeveer 45% heeft daar een opleiding op hbo/universitair niveau en 20 op hooguit vbo/mavo niveau. In de andere twee wijken is het verschil met de totale gemeente niet significant. Zowel in Haven Oud als in Havendiep Noord is het opleidingsniveau sinds 1999 en 2004 overigens wel toegenomen, net zoals in de hele gemeente. In de Landstrekenwijk en Haven Rest is de verdeling van de bevolking naar opleiding gedurende deze periode nauwelijks veranderd.

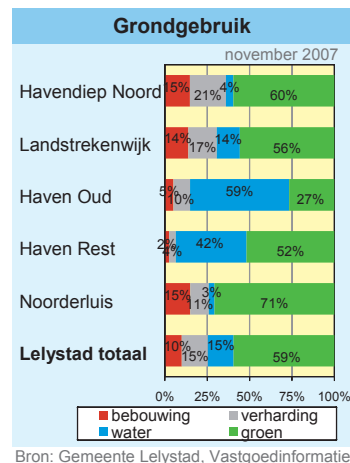

5. Fysieke peiler

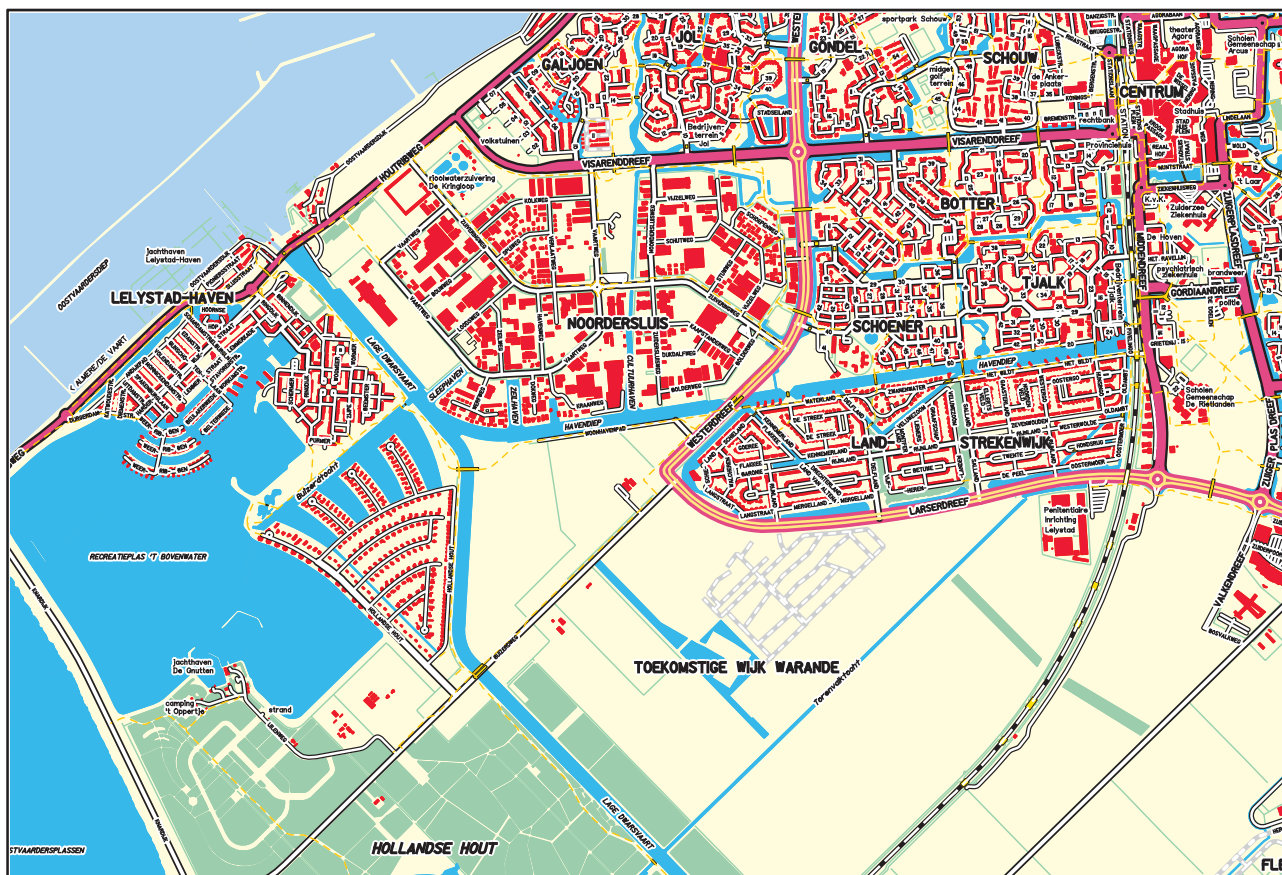
5.1 Inrichting grondoppervlak

Veel water in Lelystad Haven

Onderstaande kaart en de grafiek tonen het grondoppervlak in Lelystad Zuidwest. In de wijk Havendiep ontlopen Havendiep Noord en de Landstrekenwijk elkaar niet veel wat betreft de verdeling tussen bebouwing, verharding en groen. Het hogere percentage water in de Landstrekenwijk is een gevolg van het feit dat het water Havendiep tot de Landstrekenwijk is gerekend. In beide wijken is ongeveer 15% van de oppervlakte bebouwd, ongeveer 20% verhard en 55 tot 60% is (openbaar of particulier) groen. Lelystad Haven laat een heel ander beeld zien, zeker als Noordersluis apart wordt genomen. De rest van Lelystad Haven doet zijn naam eer aan en bestaat voor bijna de helft uit water. Ongeveer 80% van dat water wordt gevormd door 't Bovenwater en het water van het Oostvaardersdiep (de wijkgrens loopt over de pier en de Knardijk). Maar ook wanneer alleen wordt gekeken naar de eigenlijke woonbuurten (Haven West, Haven Oost en Hollandse Hout) is het wateroppervlak relatief groot: ongeveer 25%. Het bedrijventerrein Noordersluis is voor 15% bebouwd; 71% bestaat uit groen en andere 'open ruimte'.

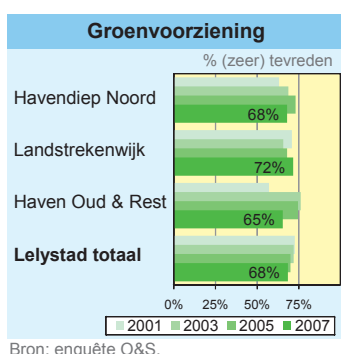

Inrichting grondoppervlak, Lelystad Zuidwest, 2009

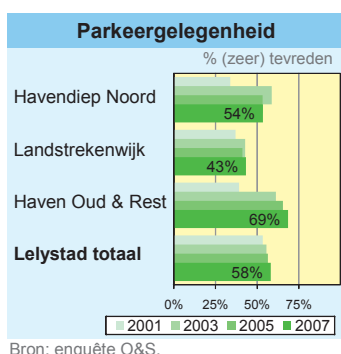
Bron: Gemeente Lelystad, Vastgoedinformatie.

5.2 Openbare ruimte en voorzieningen

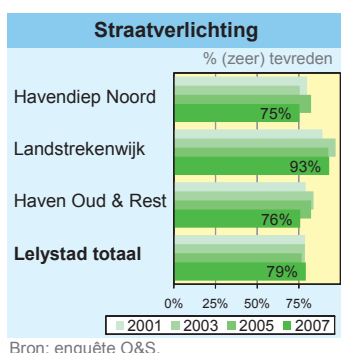
Tevredenheid groenvoorziening in hele stadsdeel vrij gemiddeld

In deze paragraaf wordt weergegeven hoeveel bewoners tevreden of zeer tevreden zijn over bepaalde fysieke voorzieningen in de buurt. In heel Lelystad is 68% van de bewoners tevreden over de groenvoorzieningen. Dat aandeel is de afgelopen jaren in de hele gemeente licht gedaald. Ook in de verschillende deelwijken in Zuidwest is ongeveer 68% tevreden. Er is nauwelijks verschil tussen de deelwijken en de totale gemeente. Binnen de deelwijken lijken zich in de loop der tijd enkele verschuivingen voor te doen, maar door het beperkte aantal respondenten per deelwijk zijn de verschillen tussen de jaren niet significant.

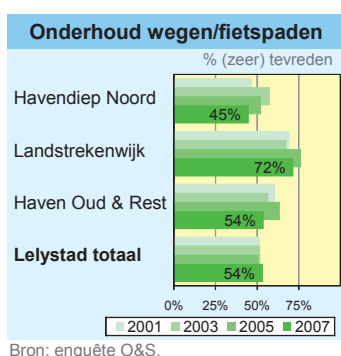
Vooral bewoners Landstrekenwijk ontevreden over parkeergelegenheid

Over de parkeergelegenheid is in de gehele gemeente Lelystad 58% van de bewoners tevreden. In 2001 was dat percentage iets lager: 53%. In Lelystad Haven zijn meer bewoners tevreden: 69%. Dat aandeel is bovendien gestegen, want in 2001 was in Haven nog slechts 39% tevreden. Ook in Havendiep Noord is het aantal tevreden bewoners sinds 2001 toegenomen: van 34 naar 54%. In de Landstrekenwijk zijn bewoners relatief ontevreden over de parkeergelegenheid. In deze deelwijk zegt slechts 43% van de bevolking (zeer) tevreden te zijn. Dit percentage is sinds 2001 bovendien nauwelijks veranderd.

Bewoners Landstrekenwijk erg tevreden over straatverlichting

Gemiddeld vier van de vijf bewoners van Lelystad zeggen tevreden te zijn over de straatverlichting. Dit percentage is in de loop der jaren nauwelijks veranderd. Het aandeel tevreden bewoners in de deelwijken Havendiep Noord en Lelystad Haven wijkt daar niet significant van af en ligt dus op een gemiddeld niveau. In de Landstrekenwijk zijn de bewoners aanzienlijk tevredener: maar liefst 93% is tevreden over de straatverlichting. Ook voor de Landstrekenwijk geldt dat het aantal tevreden bewoners in de loop der jaren niet of nauwelijks is veranderd.

Bewoners Havendiep Noord minder tevreden over onderhoud wegen

Over het onderhoud van wegen en fietspaden is, gemiddeld in heel Lelystad, 54% van de bewoners tevreden. Dat aandeel is de afgelopen jaren niet veranderd. Ook in Haven Oud en Rest is 54% tevreden over het onderhoud van de bestrating. In de Landstrekenwijk is de tevredenheid aanzienlijk groter: 72% zegt tevreden te zijn over het onderhoud van de wegen. In Havendiep Noord was in 2003 nog 58% van de bewoners tevreden over het onderhoud van wegen en fietspaden. De jaren daarna is die tevredenheid duidelijk gedaald. Bij de laatste enquête was in Havendiep Noord nog slechts 45% tevreden. Dat is niet alleen minder dan in 2003, maar inmiddels ook minder dan gemiddeld in Lelystad.

Toename vervuiling in Havendiep Noord en Landstrekenwijk

Over het schoonhouden van wegen, groen en dergelijke is 43% van alle inwoners van Lelystad tevreden. In de Landstrekenwijk was dat aandeel aanzienlijk hoger: in 2003 zelfs 79%. Sindsdien is de tevredenheid in de Landstrekenwijk duidelijk afgenomen, want in 2007 was nog maar 60% tevreden. Dat is nog wel veel gunstiger dan in de hele gemeente. In Havendiep Noord waren in 2005 nog relatief veel bewoners tevreden: 54%. Maar ook in het noordelijke deel van Havendiep is het percentage gedaald: in 2007 was nog maar 38% tevreden.

De bewoners van Lelystad Haven zijn iets tevredener dan in de hele gemeente. In Haven Oud & Rest is 53% tevreden. Dit percentage is sinds 2001 nauwelijks veranderd.

De mate waarin bewoners vervuiling in de buurt ervaren kan ook worden afgelezen aan de schaalscore verloedering. Deze score laat zien hoe vaak bewoners rommel op straat, hondenpoep, graffiti en vandalisme ervaren in de buurt. De score verloedering steeg sinds 2003 vrij sterk in zowel Havendiep Noord (van 3,5 naar 4,7) als in de Landstrekenwijk (van 1,8 naar 3,0). In mindere mate was ook in Haven Oud sprake van een toename (van 4,0 naar 4,8). In Haven Rest is de score tussen 2003 en 2007 nauwelijks veranderd. In de totale gemeente Lelystad is de score verloedering tussen 2001 en 2007 nauwelijks veranderd. Bewoners van Havendiep Noord en Haven Oud ervaren in 2007 meer verloedering dan gemiddeld. In de Landstrekenwijk en Haven Rest is dat juist minder dan in de hele gemeente.

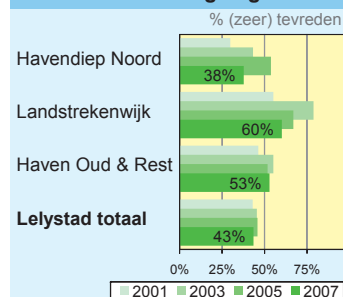
Tevredenheid over speelmogelijkheden is gestegen

Zowel in Lelystad als in het stadsdeel Zuidwest is de tevredenheid van bewoners over de speelmogelijkheden voor kinderen gestegen. In de hele gemeente was in 2003 50% en in 2007 61% van de bewoners tevreden. In Havendiep Noord steeg dat percentage in dezelfde periode van 41 naar 65%. In Lelystad Haven was de tevredenheid zeer laag (30% in 2003) maar is inmiddels gestegen naar 47%. Dat is nog altijd lager dan gemiddeld. In de Landstrekenwijk is het aandeel tevreden bewoners onverminderd hoog: 79%. In Havendiep Noord is het aandeel tevreden bewoners nu ongeveer net zo hoog als in de hele gemeente.

Bewoners Lelystad Haven ontevreden over winkelvoorzieningen

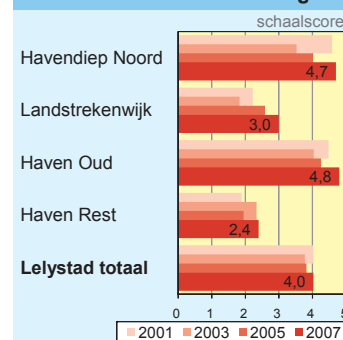
Bij de tevredenheid over winkels voor de dagelijkse boodschappen zijn grote verschillen te zien tussen de deelwijken. Dat is natuurlijk niet verwonderlijk gezien de spreiding van winkels. In Lelystad Haven is alleen een buurtwinkelcentrum en andere winkelcentra liggen op vrij grote afstand. In deze wijk is dan ook slechts 40% tevreden over winkels voor de dagelijkse boodschappen. In Havendiep Noord is vrijwel iedereen (95%) tevreden over de winkels. Deze deelwijk heeft niet alleen een buurtwinkelcentrum in Botter en nog enige winkels en een bedrijventerrein in Tjalk, maar ligt ook dichtbij het stedelijke winkelcentrum Stadshart. Voor de bewoners van de Landstrekenwijk liggen deze winkelvoorzieningen iets verder weg. In deze deelwijk is 76% tevreden over de winkelvoorzieningen: net zo veel als in de hele gemeente.

Schoonhouden wegen/groen e.d.

Bron: enquête O&S.

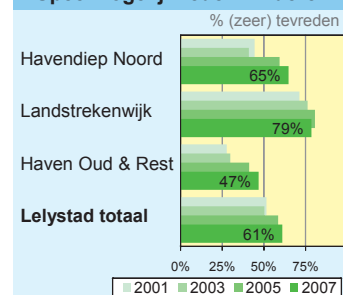
Schaalscore verloedering

Bron: enquête O&S.

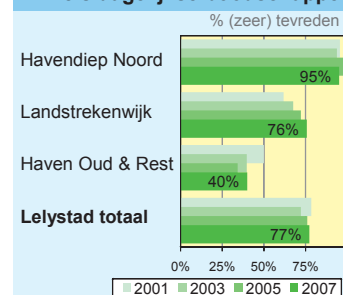
De schaalscore verloedering is een schaalscore van 0 (gunstig) tot 10 (zeer ongunstig) die de perceptie van bewoners samenvat over de mate waarin vier buurtproblemen in de buurt voorkomen: bekladding van muren en/of gebouwen, rommel op straat, hondenpoep op straat en vernielingen van straatmeubilair.

Speelmogelijkheden kinderen

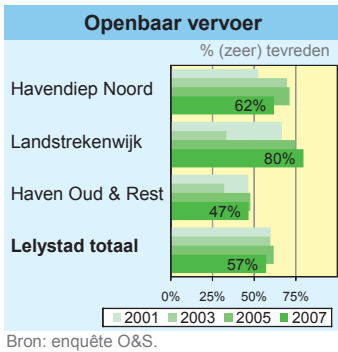

Bron: enquête O&S.

Winkels dagelijkse boodschappen

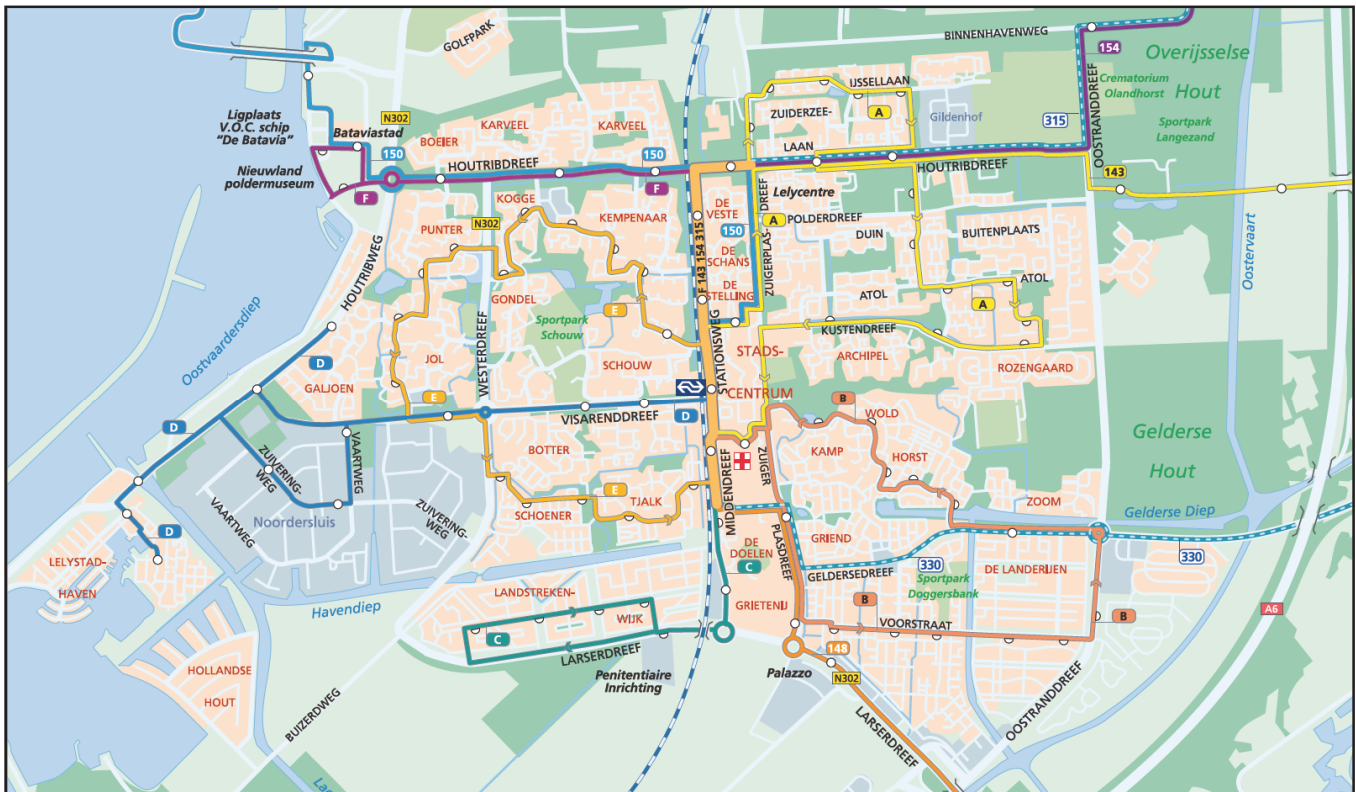
Bron: enquête O&S.

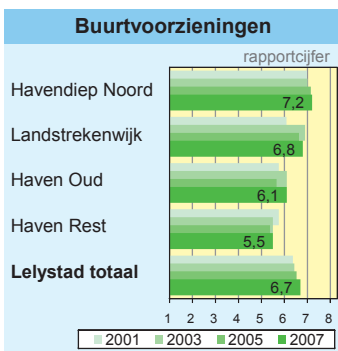
Veel bewoners van Haven ontevreden over openbaar vervoer

De stadsbussen van de lijnen C, D en E bedienen sinds 2004 de verschillende deelwijken in Lelystad Zuidwest: respectievelijk de Landstrekenwijk, Haven en Havendiep Noord. Toch zijn er aanzienlijke verschillen in tevredenheid tussen de deelwijken. In de Landstrekenwijk is 80% van de bewoners tevreden over het openbaar vervoer; in Havendiep Noord 62% en in Haven Oud & Rest slechts 47%. Deze verschillen zijn voor een belangrijk deel te verklaren uit de lijnennetkaart die hieronder wordt weergegeven. Lijn C rijdt door de hele Landstrekenwijk zodat de afstand tot de dichtstbijzijnde halte overal vrij beperkt is. Ook in Havendiep Noord zijn verschillende haltes, zowel in de wijk zelf (echter slechts in één richting) als langs de Visarenddreef en Middendreef. Lijn D heeft echter slechts enkele haltes in Lelystad Haven. Vanuit een groot deel van Haven West is de afstand tot deze haltes vrij groot. In de buurt Hollandse Hout komt helemaal geen openbaar vervoer.

Buslijnen in Lelystad

Bron: Connexxion, Lijnennetkaart 2009.

Vooraf bewoners Haven Rest ontevreden over buurtvoorzieningen

De bewoners hebben ook een totaalcijfer gegeven voor de voorzieningen in de buurt. In geheel Lelystad is dit cijfer de afgelopen jaren licht gestegen van 6,4 naar 6,7. In de deelwijken van Zuidwest is het cijfer de afgelopen jaren echter niet significant veranderd. Het meest tevreden zijn de bewoners van Havendiep Noord: zij gaven het rapportcijfer 7,2. In de Landstrekenwijk ligt de tevredenheid op een gemiddeld niveau: 6,8. Minder tevreden zijn de bewoners van Haven Oud: zij waarden de buurtvoorzieningen gemiddeld met een 6,1. Het minst tevreden zijn de bewoners van Haven Rest: 5,5. Overigens worden de sociale buurtvoorzieningen weergegeven in paragraaf 6.5 op blz.37.

5.3 Woningen

Bijna de helft van de woningen staat in Havendiep Noord

In het stadsdeel Zuidwest stonden op 31 december 2007 in totaal 6.433 woningen. Dat was op dat moment 21% van de totale woningvoorraad in de gemeente. Zoals we eerder al bij de bevolkingsomvang zagen is Havendiep Noord verreweg de grootste deelwijk. Hier staan 3.013 woningen: 47% van het stadsdeeltotaal. In de Landstrekenwijk staan 1.494 woningen (23%). De deelwijken van Lelystad Haven zijn kleiner: 904 woningen in Haven Oud (14%) en 1.042 in Haven Rest (16%). De meest recente toevoeging van enige betekenis was in 2007 met de oplevering van 170 nieuwe woningen in De Hoven. Delen van de Landstrekenwijk, Haven West en Hollandse Hout werden rond de eeuwwisseling opgeleverd.

Vooraf koopwoningen in Landstrekenwijk en Haven Rest

In de hele gemeente Lelystad bestaat 35% van de woningvoorraad uit huurwoningen. In de deelwijk Haven Oud zijn dat er bijna net zo veel: 33%. In Havendiep Noord staan relatief veel huurwoningen: 51%. Op buurtniveau varieert dat aandeel van 17% in Botter West en 36% in Schoener tot 100% in De Hoven en Grietenij. In de Landstrekenwijk staan vrijwel uitsluitend koopwoningen en ook in Haven Rest zijn de meeste woningen eigendom van de bewoners (92%).

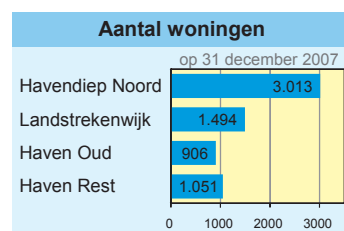
Hoge woningwaarde in Hollandse Hout

De gemiddelde woningwaarde zoals getaxeerd voor de WOZ-belastingen bedroeg in Lelystad op 1 januari 2008 € 192.000. Lager is de gemiddelde woningwaarde in Havendiep Noord (€ 157.000) en Haven Oud (€ 152.000). Duidelijk hoger dan gemiddeld is de waarde van de woningen in de deelwijken Haven Rest (€ 347.000) en de Landstrekenwijk (€ 274.000). Binnen elk van de deelwijken ontlopen de verschillende buurten elkaar niet zoveel, met uitzondering van Haven Rest. De woningen in de buurt Hollandse Hout zijn met een gemiddelde waarde van € 524.000 twee keer zo duur als in Haven West (€ 241.000).

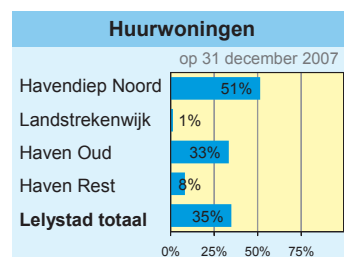
Woningkwaliteit het hoogst in Landstrekenwijk en Haven Rest

Beter dan aan de WOZ-waarde kan de woningkwaliteit worden afgelezen aan het oordeel van de bewoners zelf. Als rapportcijfer voor de eigen woning geeft de gemiddelde bewoner van Lelystad een 8,0. De gemiddelden in Havendiep Noord (7,8) en Haven Oud (7,9) wijken daar niet significant van af. De bewoners van de Landstrekenwijk (8,5) en Haven Rest (8,8) geven relatief hoge rapportcijfers.

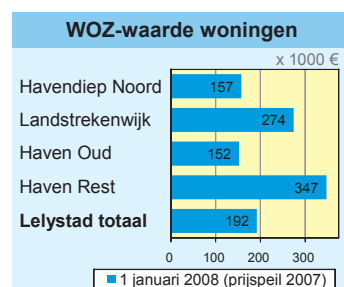
Een tweede indicator is de schaalscore evaluatie van de woning, gebaseerd op de indeling, grootte, onderhoudstoestand en sfeer van de eigen woning. Ook deze schaalscore laat voor de Landstrekenwijk (8,7) en Haven Rest (8,9) relatief hoge scores zien. De scores voor Havendiep Noord en Haven Oud zijn iets lager dan gemiddeld: 7,7. Bij de schaalscore evaluatie van de woning is het verschil tussen Havendiep Noord en Haven Oud enerzijds en de totale gemeente anderzijds wel significant, hoewel niet erg groot.

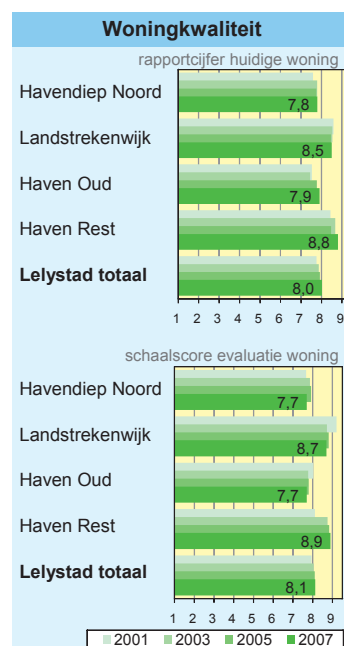
Bron: Gemeente Lelystad, Vastgoedinformatie

Bron: Gemeente Lelystad, Vastgoedinformatie

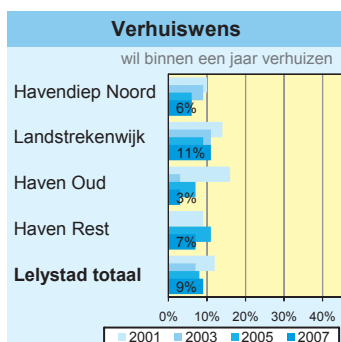

Bron: Gemeente Lelystad, Vastgoedinformatie

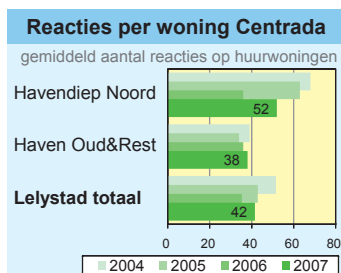

Bron: enquête O&S.

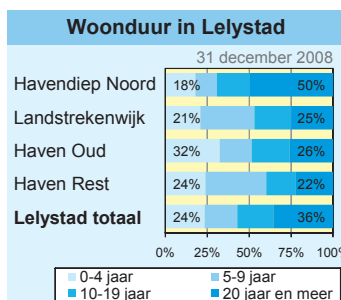
De schaalscore evaluatie woning is een schaalscore van 0 (ongunstig) tot 10 (zeer gunstig) die het oordeel van bewoners samenvat over hun eigen woning aan de hand van vier stellingen: (1) de indeling van de woning is geschikt, (2) de woning is te klein, (3) de woning is slecht onderhouden en (4) de woning ademt een goede sfeer.

Bron: Enquête O&S. Voor Haven Rest is geen cijfer bekend over 2003.

Bron: Centrada.
De cijfers hebben uitsluitend betrekking op de tweede helft van elk jaar. Lelystad totaal is het ongewogen gemiddelde van de scores in de 9 wijken.

Bron: GBA

Minder dan 10% wil binnen een jaar verhuizen

In de gemeente Lelystad wil minder dan 10% van de bewoners binnen een jaar verhuizen. Voor de meeste deelwijken van Zuidwest geldt dat het aandeel bewoners dat wil verhuizen daarvan niet significant afwijkt. Alleen in Haven Oud is het percentage lager: daar wil slechts 3% verhuizen. In 2001 zei in Haven Oud nog 16% van de bewoners dat zij binnen een jaar wilden verhuizen.

Aantal reacties per woning in Havendiep Noord daalt, maar blijft hoog

Mensen die willen verhuizen naar een (andere) huurwoning kunnen, binnen bepaalde grenzen, reageren op een door Centrada te huur aangeboden woning. Het gemiddeld aantal reacties per woning is een globale indicator voor de populariteit van de huurwoningen in de buurt. In de verschillende wijken van Lelystad kwamen in (de tweede helft van) 2007 gemiddeld 42 reacties per woning binnen. Het cijfer voor Lelystad Haven is vrijwel gelijk (38) en de afgelopen jaren nauwelijks gewijzigd. In Havendiep Noord is de populariteit afgenomen: van 68 reacties per woning in 2003 en 2004 naar 36 reacties in 2006. In 2007 lag het aantal reacties weer wat hoger, maar nog lager dan in de jaren 2003-2005: 52 reacties per woning. Daarmee stond Havendiep op een tweede plaats (van 9 Lelystadse wijken): achter De Bolder (64 reacties) maar voor Kustwijk (48) en Boswijk (45). In de Zuiderzeewijk was het gemiddelde aantal reacties het laagst: 24.

Inwoners Havendiep Noord wonen al lang in Lelystad

Ruim een op de drie bewoners (36%) in de gemeente Lelystad woont al langer dan 20 jaar in de gemeente. In de Landstrokenwijk, Haven Oud en Haven Rest is dat aandeel lager: ongeveer een kwart. De bewoners van Havendiep Noord zijn sterker verbonden met de gemeente: van hen woont 50% al minstens 20 jaar in Lelystad. Het aantal bewoners dat pas korter dan 5 jaar in de gemeente woont is het grootst in Haven Oud. Mensen die momenteel tussen de 5 en 10 jaar in Lelystad wonen zijn er relatief veel in de Landstrokenwijk (32%) en Haven Rest (36%). Deze cijfers zijn uiteraard sterk beïnvloed door de opleveringsdatum van de verschillende woonbuurten en daarnaast door de leeftijdsopbouw van de bevolking. Jonge kinderen kunnen immers nog niet lang in de gemeente wonen, terwijl ouderen er juist vaak al relatief lang wonen (in de buurt Hoven woont 66% al 20 jaar of langer in de gemeente).

6. Sociale pijler

6.1 Contactparticipatie

Meeste bewoners zijn tevreden over aantal contacten

Zowel in 2004 als in 2006 werd aan de bewoners gevraagd of zij voldoende contacten hebben. Driekwart van de bewoners zegt dat dat zeker het geval is. Dat geldt zowel voor heel Lelystad als voor de drie deelwijken: het verschil met het gemeentelijke totaal is voor geen enkel gebied significant.

Bijna iedereen is gelukkig, maar in Landstrekenwijk nog iets meer

De meeste bewoners van Lelystad zeggen gelukkig of erg gelukkig te zijn: in 2008 78%. Een groep van 19% is niet gelukkig en niet ongelukkig en 3% is (erg) ongelukkig. De cijfers in Havendiep Noord en Lelystad Haven wijken niet noemenswaardig af van het gemiddelde. In de Landstrekenwijk is het aandeel personen dat (erg) gelukkig is wel iets groter dan in heel Lelystad: in 2008 85%.

In de Landstrekenwijk relatief weinig mensen geïsoleerd

Op basis van een zestal stellingen over de kwaliteit van sociale contacten kan een isolementsschaal worden samengesteld. Bewoners met een hoge score op deze schaal voelen zich minder geïsoleerd: zij hebben meer betekenisvolle contacten. In heel Lelystad heeft 33% van de bewoners een score van maximaal 15, wat betekent dat zij zich in sommige opzichten geïsoleerd voelen. In de Landstrekenwijk is dat percentage lager: in die deelwijk voelen dus minder mensen zich geïsoleerd dan gemiddeld in de gemeente. In de andere deelwijken van Zuidwest is het verschil met de totale gemeente niet significant.

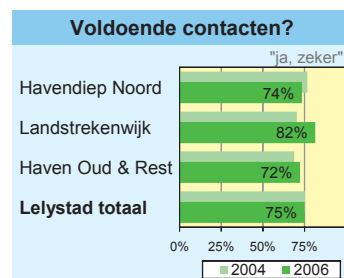
6.2 Sociale samenhang in de buurt

Bijna iedereen voelt zich verantwoordelijk voor leefbaarheid buurt

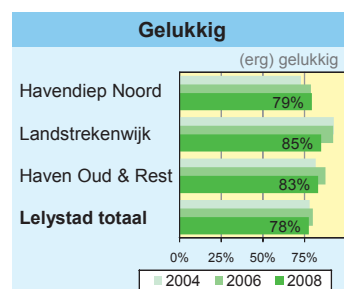
De vraag of men zich medeverantwoordelijk voelt voor de leefbaarheid in de buurt wordt door vrijwel alle bewoners in Lelystad (93%) bevestigend beantwoord. Het aandeel is wel toegenomen, want in 2001 voelde nog 86% zich medeverantwoordelijk. Ook in alle deelwijken van Lelystad Zuidwest voelen de meeste bewoners zich verantwoordelijk.

Weinig bewoners Havendiep actief om hun buurt te verbeteren

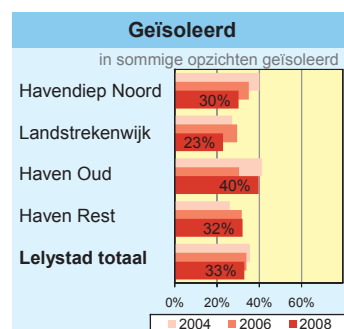
Dat bewoners zich medeverantwoordelijk voelen betekent nog niet dat ze ook actief zijn voor hun buurt. Van alle inwoners van Lelystad is ongeveer een kwart in de loop van het afgelopen jaar actief geweest om de buurt te verbeteren. Ook hier was de afgelopen jaren een stijging te zien. Tussen 2001 en 2005 is het percentage bijna verdubbeld van 17 naar 30%, maar in 2007 daalde het weer naar 25%. Ook in de deelwijken van Havendiep lijkt zich deze trend voor te doen, maar door het kleinere aantal respondenten per wijk zijn de verschillen tussen de jaren op wijkniveau niet significant. Zeker is wel dat het aantal mensen dat actief was in de buurt in zowel Havendiep Noord als de Landstrekenwijk in 2007 relatief laag was: 15%.

Bron: enquête O&S.

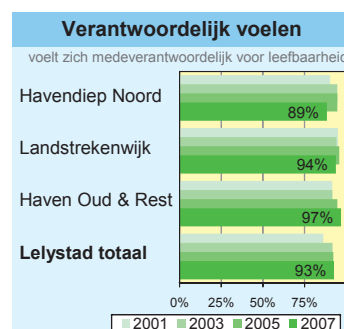

Bron: enquête O&S.

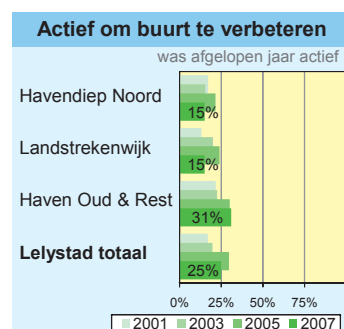

Bron: enquête O&S.

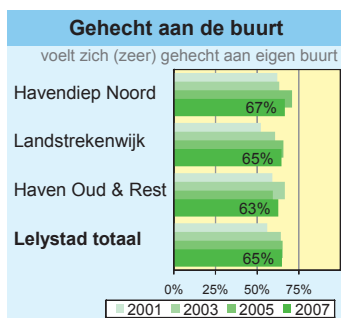
Weergegeven is het aantal bewoners met een score van 6-15 op de isolementsschaal. Deze schaal score loopt van 6 (heel erg geïsoleerd) tot 18 (helemaal niet geïsoleerd) en is gebaseerd op zes stellingen over de kwaliteit van sociale contacten.

Bron: enquête O&S.

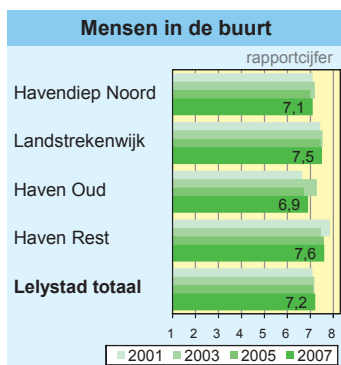

Bron: enquête O&S.

Bewoners Haven Rest vooral actief buiten de eigen buurt

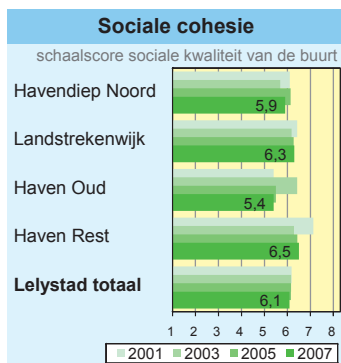
Aan de bewoners werd ook gevraagd of zij afgelopen jaar actief waren om, buiten de eigen buurt, Lelystad te verbeteren. Gemiddeld 16% van de inwoners van Lelystad zegt dat zij buiten hun buurt actief waren voor hun eigen gemeente. In de deelwijken van Lelystad Zuidwest was dat aandeel ongeveer net zo groot, behalve in Haven Rest: daar was 31% actief om de stad te verbeteren.

Bewoners Landstrekenwijk steeds meer gehecht aan hun buurt

Ongeveer twee van de drie bewoners van Lelystad voelen zich gehecht of zeer gehecht aan de eigen buurt. Sinds 2001 is dat aandeel in de totale gemeente Lelystad gestegen van 56 naar 65% (vooral tussen 2001 en 2003). Ook in elk van de deelwijken van het stadsdeel Zuidwest voelt ongeveer 65% van de bewoners zich gehecht aan de eigen wijk. In de Landstrekenwijk voelen steeds meer mensen zich gehecht aan hun buurt: het aandeel steeg van 52% in 2001 naar 65% in 2007. In de andere deelwijken zijn de verschillen tussen de jaren niet significant.

Het aantal bewoners dat zegt zich gehecht te voelen aan Lelystad is ongeveer net zo groot: in de hele gemeente 67%. In de relatief jonge en perifeer gelegen deelwijk Haven Rest voelt slechts 51% zich gehecht aan de stad. In de andere deelwijken zijn de percentages vrijwel gelijk aan het gemeentelijke gemiddelde van 67%.

Bewoners Haven Rest positief over mensen en sfeer in de buurt

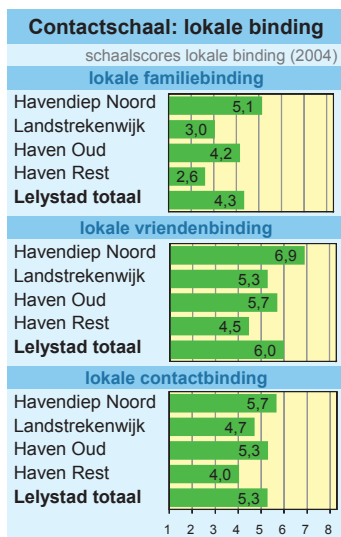
Bewoners gaven ook rapportcijfers voor de mensen en de sfeer in de buurt. De mensen in de buurt worden, gemiddeld in Lelystad, beoordeeld met een 7,2. Een iets hoger cijfer geven de bewoners van de Landstrekenwijk (7,5) en Haven Rest (7,6). In de loop der jaren is het rapportcijfer in Lelystad en in de deelwijken van Zuidwest niet noemenswaardig veranderd.

Vrijwel identiek is het rapportcijfer voor de sfeer in de buurt: in heel Lelystad een 7,1. Alleen in Haven Rest is dat significant hoger: 7,5. De andere wijken scoren dichtbij gemiddeld (6,9 tot 7,3).

De schaalscore sociale kwaliteit van de buurt loopt van 0 (zeer weinig samenhang) tot 10 (zeer veel samenhang) en is gebaseerd op de antwoorden op vier stellingen over sociale cohesie in de buurt.

Weinig sociale cohesie in Haven Oud; veel in Haven Rest

De sociale samenhang in de buurt kan worden samengevat in de schaalscore sociale kwaliteit van de buurt. Hoe hoger deze score, hoe sterker de sociale cohesie in de buurt. Voor de gemeente Lelystad is deze schaalscore in 2007 een 6,1. De scores van Havendiep Noord en de Landstrekenwijk liggen daar dicht bij. Relatief hoog is de sociale cohesie in de deelwijk Haven Rest: 6,5. In Haven Oud is de sociale samenhang duidelijk minder sterk, zoals blijkt uit de relatief lage score van 5,4.

Haven Rest en Landstrekenwijk: weinig lokale contacten

De lokale contactschaal geeft aan hoeveel contacten van bewoners in 2004 een lokaal karakter hadden (buurt of Lelystad). Vooral de inwoners van Haven Rest, en in mindere mate van de Landstrekenwijk, hadden relatief weinig lokale contacten in alle drie categorieën (familie, vrienden, andere contacten). De inwoners van Havendiep Noord hadden juist relatief veel lokale contacten; Haven Oud ligt dichtbij gemiddeld. De grafieken laten ook zien dat contacten met vrienden 'het meest lokaal' zijn en met familie het minst.

Hoe meer contacten een lokaal karakter hebben, hoe hoger de schaalscore (0 tot 10).

6.3 Relatie tussen burgers en bestuurders

Havendiep Noord: tevredenheid over betrekken bewoners neemt af

Bijna tweederde van de bewoners van Lelystad (63%) vindt dat de gemeente de burgers voldoende betreft bij veranderingen in de buurt. In de Landstreckenwijk is dat percentage hoger: 73% vindt dat burgers voldoende worden betrokken. In Havendiep Noord en Lelystad Haven wijkt het percentage niet noemenswaardig af van gemiddeld.

De tevredenheid is niet altijd zo groot geweest. In 2001 vond in heel Lelystad nog slechts 43% van de bewoners dat burgers voldoende werden betrokken bij veranderingen in de buurt. In Havendiep Noord was dat toen nog veel minder: niet meer dan 19%. De jaren daarna is de tevredenheid in Havendiep Noord zeer fors gestegen naar 71% in 2005 en 76% in 2007. In 2007 vonden in Havendiep Noord, net zoals in de Landstreckenwijk, meer bewoners dan gemiddeld dat burgers voldoende worden betrokken. Tussen 2005 en 2007 is het aandeel tevreden bewoners in Havendiep Noord echter weer flink gedaald naar 58%.

Haven Rest: gemeente heeft te weinig aandacht voor onze problemen

Dat de gemeente de burgers betreft betekent nog niet automatisch dat ze ook voldoende oog heeft voor de problemen in de buurt. In Lelystad vindt iets minder dan de helft van de bewoners (46%) dat de gemeente voldoende aandacht heeft voor problemen in de buurt. De tevredenheid in Havendiep Noord lijkt iets lager en in de Landstreckenwijk en Haven Oud iets hoger dan gemiddeld, maar het verschil is niet significant. Dat is het echter wel in Haven Rest: in deze deelwijk vindt slechts 28% dat de gemeente voldoende aandacht heeft voor de buurtproblemen.

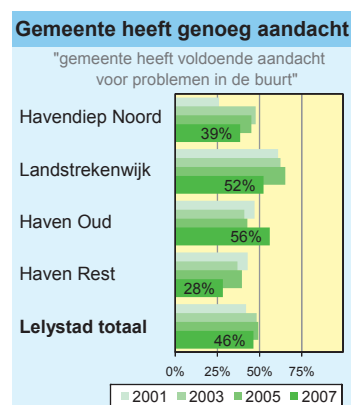
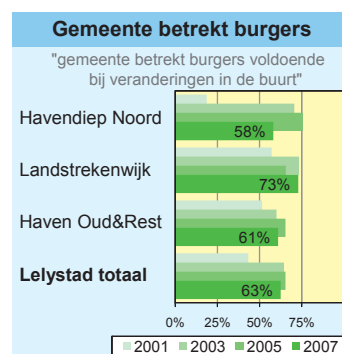
In de totale gemeente is de tevredenheid over de gemeentelijke aandacht voor buurtproblemen geleidelijk gestegen van 42% in 2001 naar 49% in 2005, om in 2007 weer iets te dalen. Op deelwijkniveau was alleen in Havendiep Noord sprake van een significante stijging tussen 2001 en 2003: van 26 naar 48%.

Bewoners Haven willen actiever zijn in de buurt (in 2003)

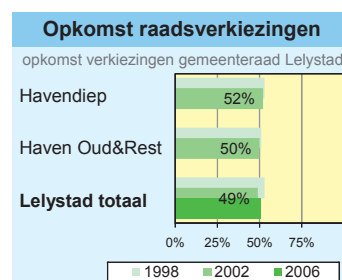
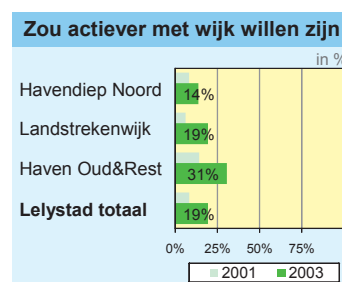
In de omnibusenquêtes van 2001 en 2003 werd ook gevraagd of bewoners actiever zouden willen zijn in de eigen wijk. In geheel Lelystad is dat percentage tussen 2001 en 2003 ruim verdubbeld van 8 naar 19%. Ook in het stadsdeel Zuidwest steeg het aandeel. In Lelystad Haven wilden meer mensen actiever worden dan gemiddeld in Lelystad: 31%. Recentere cijfers zijn niet beschikbaar.

Opkomst raadsverkiezingen op een gemiddeld niveau

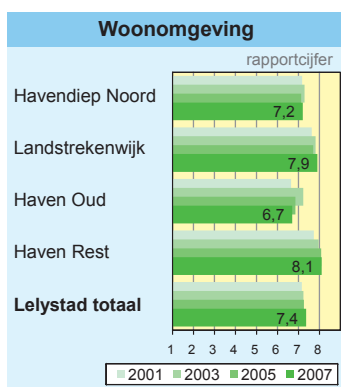
Een laatste indicator voor de relatie tussen burger en bestuur is de opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen. Dit cijfer is alleen per wijk beschikbaar (dus niet per deelwijk) en niet voor 2006. De opkomst in Havendiep en Lelystad Haven was in 2002 vrijwel gelijk aan die in de hele gemeente Lelystad: rond de 50%.

In Haven Oud (38 respondenten in 2007) en Haven Rest (77 respondenten) zijn de onbetrouwbaarheidsmarges relatief groot. Omdat het verschil in 2007 toch significant is worden de cijfers in deze grafiek toch per deelwijk getoond.

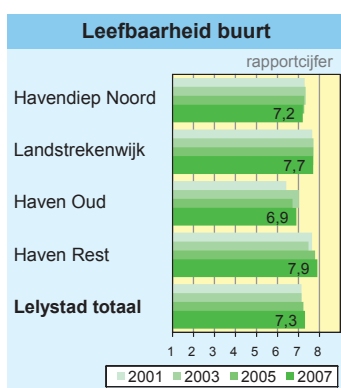

6.4 Leefbaarheid

Woonomgeving ongunstig beoordeeld in Haven Oud

In deze paragraaf bekijken we de tevredenheid over de leefbaarheid in de woonomgeving. Het algemene cijfer voor de woonomgeving is in de gemeente Lelystad licht gestegen van 7,2 in 2001 naar 7,4 in 2007. In de deelwijken van Lelystad Zuidwest is geen sprake van grote ontwikkelingen: de cijfers tussen opeenvolgende jaren zijn nergens significant. Wel zijn er duidelijke verschillen tussen de deelwijken en het stadstotaal. Relatief hoog zijn de gemiddelde rapportcijfers door bewoners van Haven Rest (8,1) en de Landstrekenwijk (7,9). In Haven Oud is het cijfer voor de woonomgeving juist lager dan elders: 6,7. Het cijfer in Havendiep Noord (7,2) wijkt niet noemenswaardig af van het cijfer in de hele gemeente.

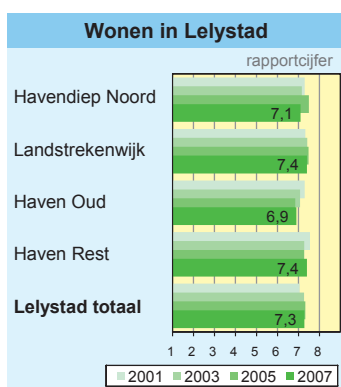

Bewoners Landstrekenwijk en Haven Rest tevreden over leefbaarheid

Het rapportcijfer voor de leefbaarheid in de buurt vertoont een vergelijkbaar beeld als het cijfer voor de woonomgeving. In Havendiep Noord (7,2) is het cijfer vrijwel gelijk aan het gemeentelijke totaalcijfer van 7,3. In de Landstrekenwijk (7,7) en Haven Rest (7,9) wordt de leefbaarheid relatief hoog gewaardeerd, terwijl het cijfer in Haven Oud lager is dan gemiddeld: namelijk 6,9.

Tevredenheid over wonen in Lelystad in Zuidwest dichtbij gemiddeld

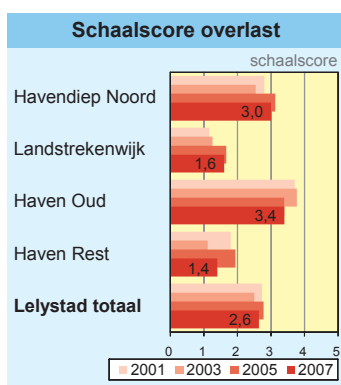
Behalve over de leefbaarheid en woonomgeving hebben de bewoners ook een rapportcijfer gegeven voor het wonen in het algemeen in Lelystad. Dit aspect beperkt zich dus niet tot de eigen woonbuurt, al wordt het daar zeker mede door beïnvloed. Wel valt op dat de cijfers per deelwijk veel dichterbij het gemiddelde van Lelystad liggen dan bij de twee cijfers hierboven. In de hele gemeente wordt het wonen in Lelystad beoordeeld met een 7,3. De cijfers in Havendiep Noord, de Landstrekenwijk en Haven Rest zijn vrijwel gelijk. Slechts in een van de deelwijken wijkt het cijfer significant af: de bewoners van Haven Oud zijn iets minder tevreden over wonen in Lelystad en gaven het rapportcijfer 6,9.

Veel overlast in Haven Oud en Havendiep Noord

De schaalscore overlast geeft inzicht in de ervaren overlast (van geluid algemeen, omwonenden en/of jongeren) in de buurt. In Havendiep Noord, maar vooral in Haven Oud ervaren de bewoners meer overlast dan gemiddeld in Lelystad. De bewoners van de Landstrekenwijk en Haven Rest ervaren juist weinig overlast in de buurt.

De grafiek laat zien dat er wel (beperkte) verschuivingen waren in de mate van ervaren overlast. In Havendiep Noord lag de overlast in 2001 en 2003 nog op een gemiddeld niveau, maar sinds 2005 is deze hoger dan in de hele gemeente. Ook in de Landstrekenwijk is de overlast (hoewel nog steeds laag) tussen 2003 en 2005 wel toegenomen. In Haven Rest was het beeld zeer wisselend: in 2001 en 2005 meer last dan in 2003 en 2007. In Haven Oud lijkt de situatie iets verbeterd sinds 2003, maar in deze deelwijk is het verschil niet significant.

De schaal score overlast is een schaal score van 0 (geen overlast) tot 10 (zeer veel overlast) die de perceptie van bewoners samenvat over de mate waarin drie vormen van overlast in de buurt voorkomen: geluidsoverlast, overlast van 'groepen jongeren' en overlast door omwonenden

6.5 Sociale voorzieningen

Bewoners Haven ontevreden over sport-/cultuurvoorzieningen Lelystad

In paragraaf 5.2 werden al enkele voorzieningen in de openbare ruimte besproken. In deze paragraaf bekijken we de sociale buurtvoorzieningen. Overigens gaven de bewoners zowel in 2004 als 2007 ook rapportcijfers voor sport-, culturele en vrijetijdsvoorzieningen in de hele gemeente. Het aantal bewoners dat (zeer) tevreden was over sport- en culturele voorzieningen lag in Lelystad Haven duidelijk lager dan in de hele gemeente. De cijfers in Havendiep Noord en de Landstrekenwijk lagen dicht bij de gemeentelijke cijfers. Het rapportcijfer van bewoners voor de vrijetijdsvoorzieningen in Lelystad lag in alle deelwijken op een gemiddeld niveau.

Bewoners Haven ontevreden over doelgroepvoorzieningen in buurt

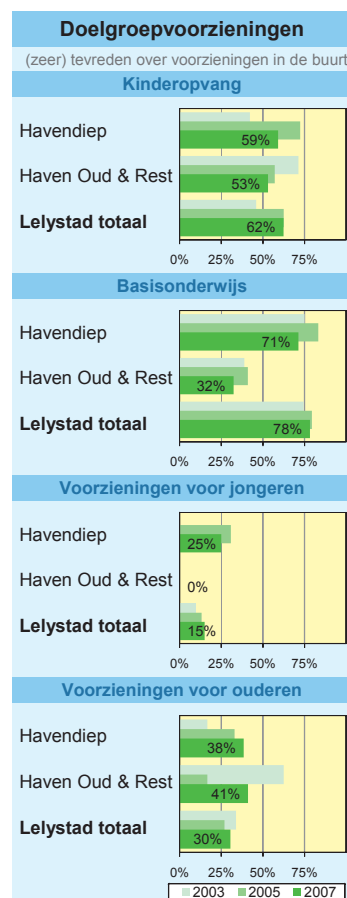
De grafiek hiernaast toont het aantal bewoners dat tevreden of zeer tevreden is over sociale doelgroepvoorzieningen in de buurt. Daarbij wordt alleen weergegeven het oordeel van de doelgroep zelf: inwoners met kinderen tot 18 jaar, jongeren respectievelijk ouderen. Daardoor zijn de onbetrouwbaarheidsmarges aanzienlijk groter dan bij de andere vragen en zijn de cijfers zeer nadrukkelijk alleen indicatief.

Over kinderopvang is in Lelystad 62% van de bewoners met kinderen tevreden. De cijfers voor Havendiep en Haven liggen daar dichtbij.

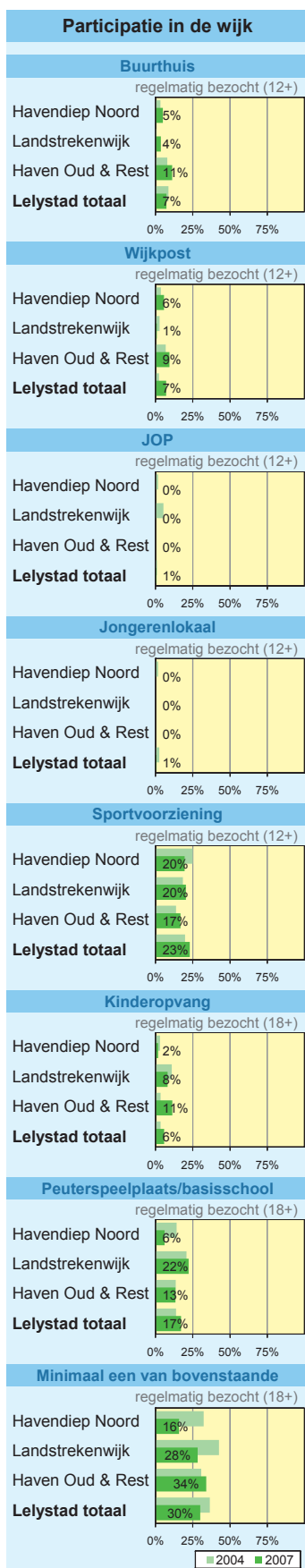
Over het basisonderwijs is in Lelystad 78% tevreden. In Lelystad Haven is dat aandeel veel lager.

De tevredenheid over voorzieningen voor jongeren is aanzienlijk lager. In de hele gemeente is 15% van de jongeren tevreden over de jeugdvoorzieningen in de buurt. In Lelystad Haven was zowel in 2003 als in 2005 en 2007 geen van de jonge respondenten tevreden.

Over voorzieningen voor ouderen tot slot is in Lelystad 30% van de bewoners vanaf 55 jaar tevreden. De cijfers voor Havendiep en Haven wijken daar niet significant van af.

Bron: enquête O&S.
Deze vragen laten de antwoorden zien van de doelgroep: inwoners met kinderen tot 18 jaar (eerste twee grafieken; n=498 in 2007 voor heel Lelystad), jongeren tot en met 24 jaar (n=92) resp. ouderen vanaf 55 jaar (n=288). Omdat deze doelgroepen binnen de steekproef relatief klein zijn, zijn de onbetrouwbaarheidsmarges aanzienlijk hoger dan bij andere onderwerpen.

Bron: enquête O&S.

Maatschappelijke participatie in de buurt in Havendiep teruggelopen

Behalve naar de algemene tevredenheid met voorzieningen in de buurt werd ook gevraagd of bewoners daadwerkelijk gebruik hebben gemaakt van zeven verschillende maatschappelijke voorzieningen in de buurt. Deze gegevens hebben betrekking op alle inwoners van 12 jaar en ouder (kinderopvang, peuterspeelplaats en basisschool 18 jaar en ouder).

Van deze bewoners zegt in 2007 7% regelmatig een buurthuis te hebben bezocht. De cijfers in de deelwijken van Lelystad Zuidwest wijken daar nauwelijks van af. Een even grote groep van 7% in Lelystad bezoekt regelmatig een wijkpost. In de Landstrekenwijk was dat veel lager: 1%.

JOPs en jongerenlokalen zijn natuurlijk heel specifiek gericht op jongeren. Van alle inwoners vanaf 12 jaar in Lelystad bezoekt 1% regelmatig een JOP en ook 1% een jongerenlokaal. In de deelwijken van Zuidwest was dat 0%.

Sportvoorzieningen worden vaker bezocht. Bijna een kwart van de inwoners van Lelystad vanaf 12 jaar (23%) bezoekt regelmatig een sportvoorziening. In de verschillende deelwijken van Zuidwest zijn er dat ongeveer net zo veel. Kinderopvangvoorzieningen werden bezocht door 6% van de inwoners vanaf 18 jaar. In Zuidwest ligt dat aandeel tussen de 2 en 11%. Tot slot bezocht in Lelystad 17% een peuterspeelplaats of basisschool; in Zuidwest 6% (Havendiep Noord) tot 22% (Landstrekenwijk).

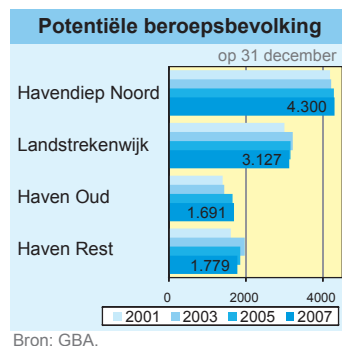
Wanneer de verschillende vragen worden gecombineerd blijkt dat 30% van de bewoners van Lelystad (vanaf 18 jaar) tenminste een van deze zeven buurtvoorzieningen heeft bezocht. In Havendiep Noord was dat duidelijk minder: 18%. Het aantal personen dat een van deze voorzieningen bezoekt is in heel de wijk Havendiep tussen 2004 en 2007 gedaald.

7. Economische peiler

7.1 Beroepsbevolking en werkloosheid

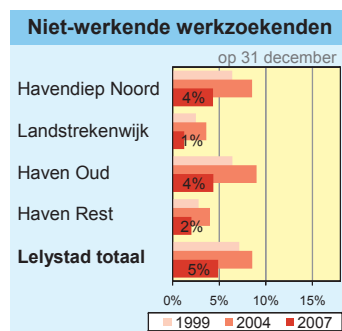
Potentiële beroepsbevolking neemt licht toe

De potentiële beroepsbevolking bestaat uit alle inwoners van 15 tot en met 64 jaar. In het totale stadsdeel Lelystad Zuidwest is de potentiële beroepsbevolking toegenomen van 10.187 in 2001 naar 10.897 in 2007. Dat is een toename van 7%. In Haven Oud (21%) en Haven Rest (11%) was de toename het grootst. In Havendiep Noord en de Landstrekenwijk was sprake van een stijging met 3 respectievelijk 4%. In de totale gemeente steeg de potentiële beroepsbevolking met 9%. Beperken we ons tot de laatste twee jaar (31 december 2005-31 december 2007) dan was sprake van een lichte stijging in het stadsdeel met 50 personen. In Haven Oud (+2%) en Havendiep Noord (+0,4%) steeg de beroepsbevolking; in Haven Rest (-4%) en de Landstrekenwijk (-1%) nam deze af. Op 31 december 2007 woonde 21% van de beroepsbevolking van Lelystad in de wijk Zuidwest.

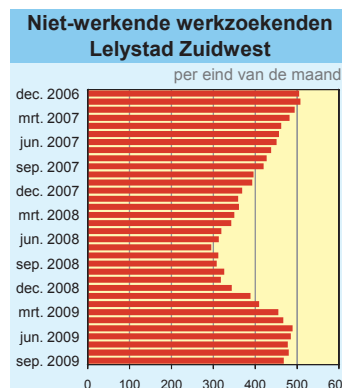

Aantal werkzoekenden was gedaald, maar gaat nu weer hard omhoog

Op 31 december 2007 stonden er in het stadsdeel Zuidwest 334 niet-werkende werkzoekenden ingeschreven bij het CWI: 13% van het totaal in Lelystad. Het aandeel van het stadsdeel Zuidwest in alle werkzoekenden van Lelystad is dus lager dan het aandeel van het stadsdeel in de beroepsbevolking (21%). Daaruit kan worden afgeleid dat het percentage werkzoekenden (in % van de beroepsbevolking) in Zuidwest ook lager is dan in Lelystad. Dat geldt niet alleen voor het hele stadsdeel, maar ook voor elk van de deelwijken. Het percentage is het hoogst in Havendiep Noord en Haven Oud (4%) en het laagst in Haven Rest (2%) en de Landstrekenwijk (1%). Als we nog verder inzoomen naar het buurtniveau, is er één buurt waar het percentage hoger is dan gemiddeld in Lelystad: Botter-Oost (7%). In alle andere buurten is dat 1 tot 4%. Sinds 2004 is het percentage werkzoekenden zowel in Lelystad als in het stadsdeel Zuidwest sterk gedaald. Wel was de afname in Zuidwest groter: daar halveerde het aantal werkzoekenden tussen eind 2004 en eind 2007 (een afname van 357 personen). Van de 334 werkzoekenden in het stadsdeel stonden er 58 al minstens 3 jaar ingeschreven bij het CWI.

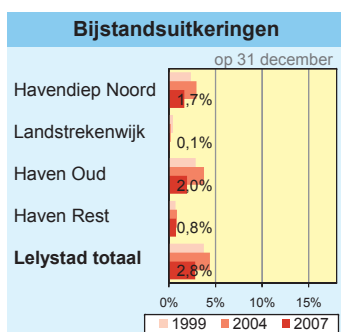
Deze cijfers per deelwijk hebben betrekking op 31 december 2007. Als gevolg van de veranderde economische omstandigheden is het aantal werkzoekenden in Lelystad sindsdien weer gestegen: na een minimum van 2128 werkzoekenden eind augustus 2008 is het aantal opgelopen tot 3080 eind juni 2009. De maanden daarna liep het aantal weer iets terug. In het stadsdeel Zuidwest (inclusief Stadshart, exclusief Noordersluis) is het aantal werkzoekenden eerst nog gedaald van 369 in december 2007 naar 295 per eind juli 2008, maar vervolgens weer gestegen naar 489 eind mei 2009. Ook in Zuidwest is het aantal werkzoekenden sindsdien licht gedaald naar 468 op 30 september.

Arbeidsparticipatie gemiddeld; veel tweeverdieners in Landstrekenwijk

Uit het Leefsituatieonderzoek 2008 blijkt dat in alle vier de deelwijken het aantal mensen dat minstens 15 uur per week werkt vrijwel exact gelijk is aan gemiddeld: 62 of 63%. Wel zijn er in de Landstrekenwijk meer meerverdieners (waar beide partners minstens 15 uur werken): 64% (gemiddeld 48%).

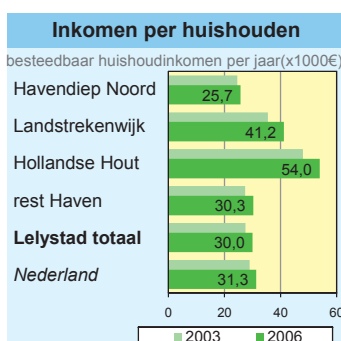
7.2 Bijstand en inkomen

Bron: Gemeente, afdeling Sociale Zaken.
Bijstandsuitkeringen worden weergegeven in % van het aantal inwoners vanaf 18 jaar.

Aantal bijstandsuitkeringen gedaald en lager dan gemiddeld

Na een stijging tussen 1999 en 2004 is het aandeel personen met een bijstandsuitkering tussen 2004 en eind 2007 zowel in Lelystad als in het stadsdeel Zuidwest gedaald. Op 31 december werden in Lelystad Haven 48 en in Havendiep 85 bijstandsuitkeringen verstrekt. Het aandeel inwoners vanaf 18 jaar met een uitkering is in alle deelwijken lager dan gemiddeld in Lelystad (2,8%). In Havendiep Noord en Haven Oud lag het percentage eind 2007 omstreeks 2%, in Haven Rest op 1% en in de Landstrekenwijk op 0,1%. Van de in totaal 133 uitkeringsgerechtigden in het stadsdeel Zuidwest had 17% korter dan een jaar een uitkering, 16% 1 tot 3 jaar en 67% langer dan 3 jaar. Van de personen met een uitkering zat op dat moment 29% in een activeringstraject.

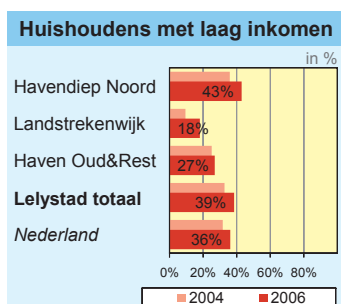

Bron: CBS. Regionaal Inkomensonderzoek.
Cijfers 2006 zijn voorlopig.

Besteedbaar huishoudinkomen het hoogst in Hollandse Hout

In 2006 bedroeg het besteedbaar inkomen per huishouden in de gemeente Lelystad € 30.000 per jaar. Dat was op jaarbasis € 1.300 lager dan in Nederland. In Lelystad Haven (exclusief Hollandse Hout) is het gemiddeld inkomen ongeveer net zo hoog als in Lelystad. In Havendiep Noord is het inkomen lager: € 25.700. Hoger dan gemiddeld is het besteedbaar inkomen in de Landstrekenwijk (€ 41.200) en vooral in Hollandse Hout (€ 54.000). In alle deelwijken is het inkomen gestegen tussen 2003 en 2006, maar in Havendiep Noord was de stijging slechts beperkt.

De hoogte van het gemiddelde huishoudensinkomen verschilt niet alleen naar deelwijk, maar ook naar huishoudenssituatie. Het inkomen is het hoogst onder paren met kinderen (gemiddeld € 41.400 in geheel Zuidwest) en paren zonder kinderen (€ 34.900), maar duidelijk lager onder eenoudergezinnen (€ 27.100) en alleenstaanden (€ 17.300).

Bron: CBS. Regionaal Inkomensonderzoek.
Cijfers 2006 zijn voorlopig. Lage inkomens zijn huishoudens met een besteedbaar inkomen in 2006:

- tot € 20.000 (eenpersoons t/m 64 jaar)
- tot € 17.950 (eenpersoons, vanaf 65 jaar)
- tot € 27.175 (meerpersoons, t/m 64 jaar)
- tot € 23.825 (meerpersoons, vanaf 65 jaar)

Aandeel lage inkomens in Havendiep gestegen

Het gemiddeld inkomen is slechts een indicator voor de inkomenssituatie. Minstens zo belangrijk is het aandeel huishoudens dat moet rondkomen van een laag inkomen. In Nederland, en ook in Lelystad, betreft dit ruim een derde deel van alle huishoudens (Lelystad 39%). In de deelwijk Havendiep Noord wonen iets meer mensen met een laag inkomen: 43%. In de Landstrekenwijk is dat veel minder: 18%. In Lelystad Haven heeft 27% van de huishoudens een laag inkomen.

Het aantal mensen met een laag inkomen is tussen 2004 en 2006 gestegen: in Lelystad van 32 naar 39%. Ook in Havendiep Noord en de Landstrekenwijk is het aandeel lage inkomens toegenomen. In Lelystad Haven bleef het percentage huishoudens met een laag inkomen echter ongeveer gelijk.

7.3 Werkgelegenheid

Aantal arbeidsplaatsen fors toegenomen, vooral in Noordersluis

In het stadsdeel Zuidwest waren in april 2007 1219 bedrijven gevestigd met in totaal 7651 arbeidsplaatsen. Dat is 22% van het totaal aantal arbeidsplaatsen in de gemeente. Het bedrijventerrein Noordersluis herbergt 402 vestigingen (33% van het totale stadsdeel) met in totaal 3830 arbeidsplaatsen (50% van het stadsdeel). In De Hoven/Grietenij/De Doelen zijn 27 vestigingen met 1403 arbeidsplaatsen. In Havendiep Noord zijn, vooral in Botter en Tjalk, nog 1281 arbeidsplaatsen te vinden. In de andere wijken overheerst de woonfunctie, maar ook hier zijn nog de nodige (vooral kleinere) bedrijven te vinden met in totaal nog eens 1135 arbeidsplaatsen.

Tussen 1999 en 2004 is het aantal arbeidsplaatsen bij bedrijven in het totale stadsdeel met 1685 toegenomen, en tussen 2004 en 2009 nog eens met 575. Vooral in Noordersluis kwamen er veel arbeidsplaatsen bij. De laatste drie jaar was vooral in Haven Rest en Noordersluis nog sprake van een toename. In De Hoven/Grietenij/De Doelen is het aantal arbeidsplaatsen afgenomen. Het totaal aantal bedrijfsvestigingen is sinds 1999 met 550 toegenomen van 669 naar 1219.

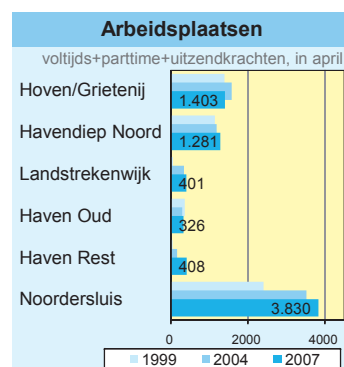
Veel arbeidsplaatsen in de industrie in Lelystad Haven

In geheel Lelystad is 14% van de arbeidsplaatsen te vinden in de secties industrie en bouwnijverheid. In Havendiep is dat minder: 5%. In Lelystad Haven is het aandeel van de industrie/bouw erg hoog door de aanwezigheid van Noordersluis: 40% van de arbeidsplaatsen.

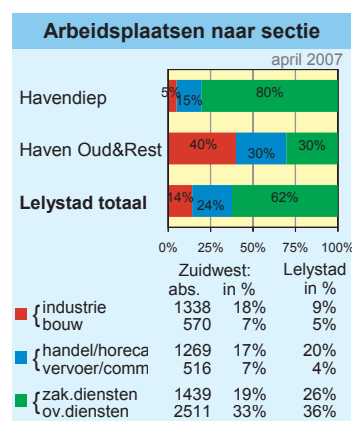
Een kwart van de arbeidsplaatsen in Lelystad zit in de secties handel, horeca en vervoer/opslag/communicatie. Ook dat aandeel is wat lager in Havendiep en hoger in Haven.

De laatste 62% van de arbeidsplaatsen in Lelystad zit in de sector dienstverlening (waaronder financiële en zakelijke diensten, openbaar bestuur, onderwijs, gezondheids- en welzijnszorg en overige diensten). In Havendiep overheerst deze sector nog sterker: 80%. In Lelystad Haven maken de secties in de diensten 30% van de arbeidsplaatsen uit.

Tussen 2004 en 2007 is in het totale stadsdeel vooral het aantal arbeidsplaatsen in de secties handel/horeca en gezondheids-/welzijnszorg toegenomen.

Bron: Provincie Flevoland.

Bron: Provincie Flevoland.

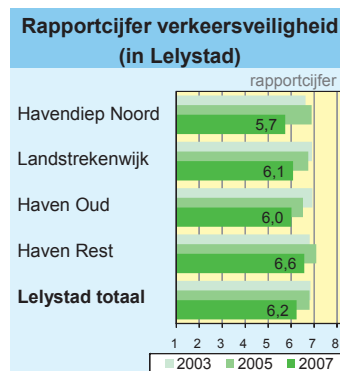

8. Peiler veiligheid

8.1 Fysieke veiligheid

Ervaren verkeersveiligheid in Lelystad verslechterd in 2007

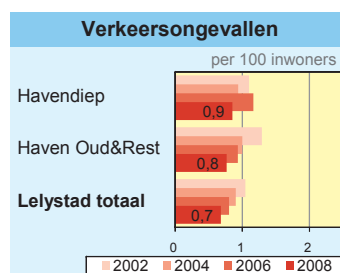
In het leefbaarheids- en veiligheidsonderzoek wordt de bewoners gevraagd een rapportcijfer te geven voor de verkeersveiligheid in de stad. Hoewel deze cijfers dus geen betrekking hebben op de eigen wijk worden ze in de grafiek hiernaast toch per deelwijk weergegeven. In geheel Lelystad bleef het cijfer tussen 2003 en 2005 vrijwel constant, maar is het daarna sterk gedaald: van 6,8 naar 6,2. Vooral de aanleg van het Groene Carré en de afbraak van de drevenstructuur werden door veel bewoners ervaren als een verslechtering van de verkeersveiligheid voor vooral fietsers en voetgangers. Ook de inwoners van het stadsdeel Zuidwest oordelen negatiever over de verkeersveiligheid in de stad. Het sterkst was deze daling in de deelwijk Havendiep Noord: het rapportcijfer daalde daar van 6,9 naar 5,7.

Bron: enquête O&S.

Aantal verkeersongevallen vertoont dalende lijn

Ondanks de geleidelijke groei van Lelystad daalt het aantal bij de politie geregistreerde verkeersongevallen: binnen de stadswijken van 700 in 2002 naar 504 in 2008. Ook in zowel de wijk Havendiep als in Haven is sprake van een afname. In 2008 werden in Havendiep 93 ongevallen geregistreerd, waarvan ruim de helft in Grietenij/Doelen en rond het ziekenhuis. In Haven werden in 2008 37 ongevallen geregistreerd, waarvan 10 in Noordersluis. In de grafiek worden deze cijfers weergegeven per 100 inwoners. De grafiek bevestigt de dalende lijn en toont bovendien dat het aantal ongevallen in het stadsdeel Zuidwest (inclusief Grietenij/ziekenhuis/Noordersluis) nauwelijks hoger is dan in de hele gemeente.

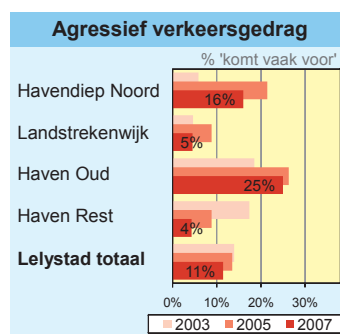

Bron: politie Flevoland.

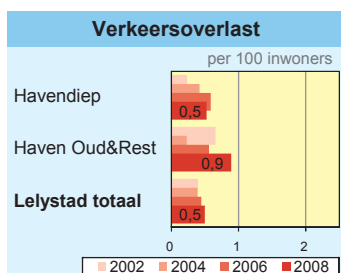
Agressief verkeersgedrag volgens bewoners minder vaak dan in 2005

Aan de bewoners werd ook gevraagd of zij vinden dat agressief verkeersgedrag vaak of soms voorkomt in de eigen buurt. Op dit aspect is wel een positieve ontwikkeling te zien. Het aantal bewoners dat vindt dat agressief verkeersgedrag vaak in de buurt voorkomt daalde in geheel Lelystad licht van 14 naar 11%. In Lelystad Zuidwest was het aantal bewoners dat vindt dat er vaak agressief wordt gereden aanvankelijk gestegen van 10% in 2003 naar 17% in 2005. Daarna daalde het percentage in het hele stadsdeel weer naar 10% in 2007.

De grafiek laat de cijfers per deelwijk zien. De toename van agressief verkeersgedrag in 2005 was vooral duidelijk in de deelwijk Havendiep Noord. In Haven Rest is de situatie duidelijk verbeterd: van de huidige bewoners vindt nog slechts 4% dat agressief verkeersgedrag vaak in de buurt voorkomt. In 2003 was dat nog 17%. In de Landstrokenwijk en Haven Rest vinden nu relatief weinig mensen dat agressief verkeersgedrag vaak voorkomt. In Havendiep Noord en Haven Oud zijn dat er juist relatief veel.

Bron: enquête O&S.
In Haven Oud (38 respondenten in 2007) en Haven Rest (77 respondenten) zijn de onbetrouwbaarheidsmarges relatief groot. Omdat het verschil in 2007 toch significant is worden de cijfers in deze grafiek toch per deelwijk getoond.

Bron: politie Flevoland.

Onder verkeersoverlast vallen de volgende politieregistraties: verkeersoverlast, snelheids(overtredingen), alcohol(misbruik) en 'weg overig'.

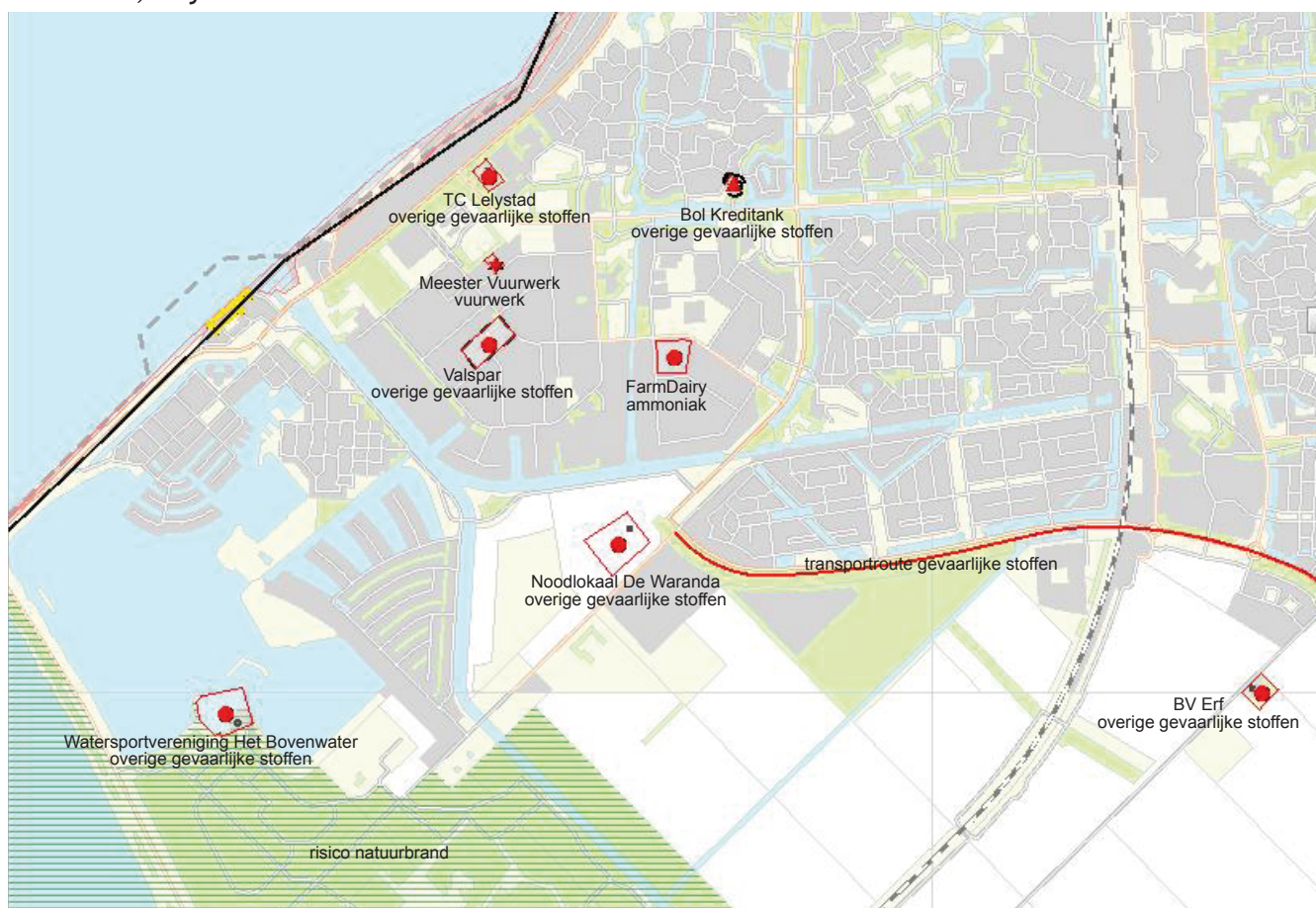
Toename incidenten verkeersoverlast

In tegenstelling tot het aantal verkeersongevallen is het aantal bij de politie geregistreerde incidenten verkeersoverlast (inclusief snelheid en alcohol) de afgelopen jaren toegenomen. Dat geldt zowel voor Lelystad als voor de twee wijken Havendiep en Haven. In Lelystad Haven is het aantal incidenten per 100 inwoners groter dan in Havendiep en Lelystad totaal. Omdat deze incidenten mede gebaseerd kunnen zijn op gerichte controles is het echter moeilijk om aan de toename van aantallen conclusies te verbinden.

Risicokaart: geen gevaarlijke locaties in de woonbuurten

De Risicokaart Flevoland geeft een overzicht van risico's in de omgeving, zoals ongevallen met gevaarlijke stoffen of ordeverstoringen. Onderstaande kaart toont de risico's in het gebied van en direct rondom Lelystad Zuidwest. In de echte woonwijken van het stadsdeel staan geen bedrijven op de kaart vermeld. Wel staan er enkele bedrijven op de kaart op en rond het bedrijventerrein Noordersluis en buiten de bebouwde gebieden. De risico's van deze bedrijven zijn: overige gevaarlijke stoffen, ammoniak en vuurwerk. Verder vermeldt de kaart nog de transportroute voor gevaarlijke stoffen over de N302 (Larserdreef) en het risico van natuurbranden in het bos Hollandse Hout en de Oostvaardersplassen.

Risicokaart, Lelystad Zuidwest

Bron: Risicokaart Flevoland.

8.2 Sociale veiligheid

Bewoners voelen zich minder vaak onveilig

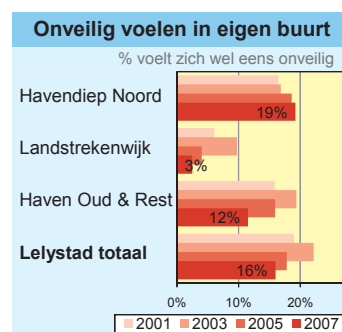
Het aantal mensen dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt is in het hele stadsdeel Lelystad Zuidwest gedaald van 15% in 2003 tot 11% in 2007. Ook in de totale gemeente is het aantal mensen dat zich wel eens onveilig voelt afgenomen (van 22 naar 16%), nadat eerder tussen 2001 en 2003 nog sprake was van een toename.

In Lelystad Zuidwest voelen iets minder mensen zich wel eens onveilig dan in de hele gemeente. Dat geldt echter niet voor alle wijken. Het aantal respondenten is te klein om per jaar onderscheid te maken tussen Haven Oud en Haven Rest. Wanneer de vier enquêtejaren echter worden samengenomen, wordt duidelijk dat in Haven Oud en in Havendiep Noord net zo veel mensen zich wel eens onveilig voelen als in de hele gemeente. Bovendien is in deze wijken geen sprake van een daling van dat percentage. In de Landstrekenwijk en Haven Rest is het aantal mensen dat zich wel eens onveilig voelt wel duidelijk gedaald en nu ook duidelijk lager dan in de hele gemeente.

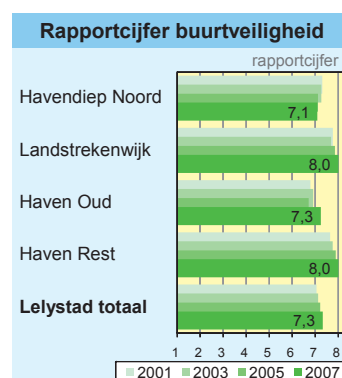
De mate waarin bewoners zich veilig voelen kan ook worden afgeleid uit het rapportcijfer dat zij geven voor de veiligheid in de buurt. Dat cijfer kan wel per wijk worden weergegeven. Ook het cijfer voor veiligheid in de buurt heeft zich de afgelopen jaren in gunstige richting ontwikkeld: in Lelystad van 7,1 naar 7,3. Haven Oud is de enige wijk in Zuidwest waar dit rapportcijfer sinds 2005 aanzienlijk steeg (dus gunstiger werd): van 6,7 naar 7,3. Het cijfer in Haven Oud was in 2005 lager dan in de totale gemeente, maar lag in 2007 op een gemiddeld niveau. In Havendiep Noord is zeker geen sprake van een verbetering en werd de buurtveiligheid in 2007 met een 7,1 beoordeeld. Duidelijk gunstiger dan in de hele gemeente is het cijfer in zowel de Landstrekenwijk als Haven Rest: 8,0.

Minder dreiging ervaren in Haven Oud; meer in Havendiep Noord

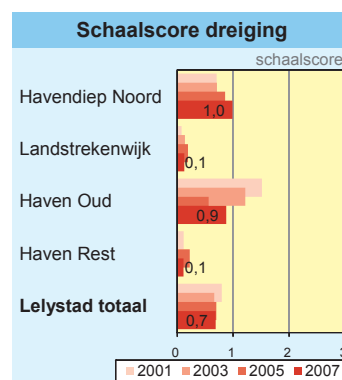
De schaalscore voor de perceptie van dreiging is sterk gerelateerd aan onveiligheidsgevoelens. De score laat zien hoe vaak bewoners dreigende situaties ervaren in de buurt. Zowel in geheel Lelystad als in het stadsdeel Zuidwest is deze score de laatste jaren vrijwel constant. De bewoners van de Landstrekenwijk en Haven Rest ervaren zeer weinig dreiging in de buurt. In de wijken Haven Oud en Havendiep ligt de ervaren dreiging rond of iets hoger dan gemiddeld in de gemeente. In Haven Oud ervaren de bewoners in de loop der jaren steeds minder dreiging: de schaalscore dreiging daalde er van 1,5 naar 0,9. In Havendiep Noord ervaren de bewoners juist meer dreiging.

Bron: enquête O&S.

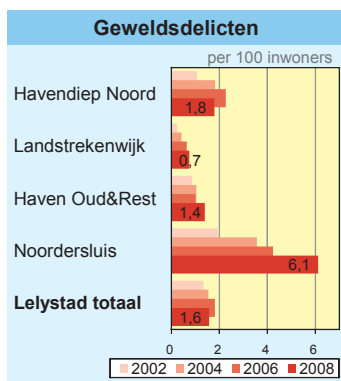

Bron: enquête O&S.

Bron: enquête O&S.

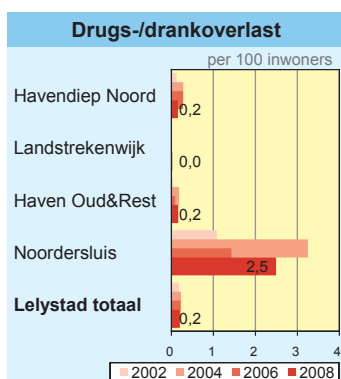
De schaalscore dreiging is een schaalscore van 0 (gunstig) tot 10 (zeer ongunstig) die de perceptie van bewoners samenvat over de mate waarin zes buurtproblemen in de buurt voorkomen: bedreiging, dronken mensen op straat, mensen die op straat worden lastiggevallen, geweldsdelicten, drugsoverlast en tasje-roof.

Bron: politie Flevoland.

Aantal gewelddelicten neemt relatief sterk toe

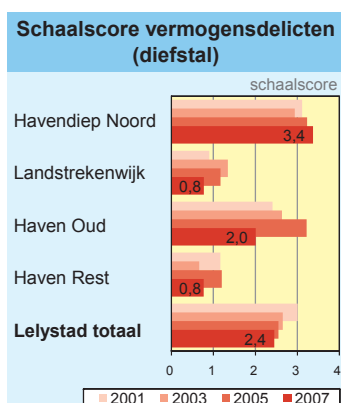
Het aantal bij de politie geregistreerde gewelddelicten in het stadsdeel Zuidwest is de afgelopen jaren gestegen van 133 in 2002 naar 234 in 2008. Het aantal delicten per 100 inwoners steeg van 0,9 in 2002 naar 1,5 in 2008. De toename in het stadsdeel is daarmee duidelijk sterker dan in de hele gemeente. Door deze toename is het aantal gewelddelicten per 100 inwoners in het hele stadsdeel nu ongeveer net zo groot als in de hele gemeente Lelystad. In alle onderscheiden deelwijken (Havendiep Noord, Landstrekenwijk, Haven en Noordersluis) steeg het aantal delicten. De grafiek toont ook het aantal delicten per 100 inwoners voor de deelwijk Noordersluis. De hoge score in Noordersluis wordt mede veroorzaakt omdat het een relatief groot gebied is met veel bedrijvigheid en een haven, maar nauwelijks inwoners. In absolute aantallen waren er in 2008 27 meldingen van geweld in het gebied Noordersluis: 12% van het totaal uit het stadsdeel. Gewelddelicten in Havendiep Noord houden mede verband met terugkerend uitgaanspubliek.

Bron: politie Flevoland.

Geregistreerde incidenten drugs- en drankoverlast: stabiel en laag

Drugs- en drankoverlast omvat drugshandel of overlast die bij de politie wordt geregistreerd als gevolg van het gebruik van drugs, medicijnen of alcohol. Het aantal meldingen bij de politie is aanzienlijk lager dan bij geweld: in het hele stadsdeel in heel 2008 31 meldingen. Uitgedrukt per 100 inwoners is het aantal meldingen in het stadsdeel net zo hoog als in de hele gemeente en redelijk stabiel (hoewel er in 2004 iets meer meldingen waren). In de Landstrekenwijk worden nauwelijks incidenten bij de politie geregistreerd. Ongeveer een derde deel van het aantal incidenten heeft betrekking op het gebied Noordersluis, waar in 2008 11 meldingen werden geregistreerd. Per 100 inwoners is de score in dit gebied daardoor erg hoog, maar ook sterk wisselend.

Bron: enquête O&S.

De schaal score vermogensdelicten is een schaal score van 0 (gunstig) tot 10 (zeer ongunstig) die de perceptie van bewoners samenvat over de mate waarin vier problemen in de buurt voorkomen: fietsendiefstal, diefstal uit auto, vernieling van/diefstal vanaf auto (bijv. wielandwerpen) en inbraak in woningen.

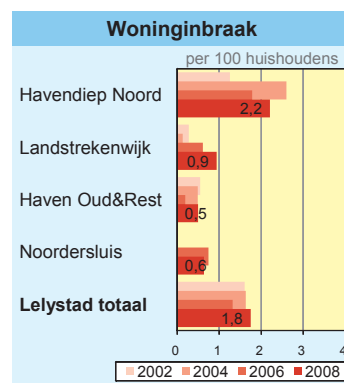
8.3 Economische veiligheid

Volgens bewoners meer diefstal in Havendiep Noord; minder in Haven Oud

Onder economische veiligheid vallen diefstal en vernielingen. Aan de bewoners wordt periodiek gevraagd hoe vaak woninginbraak, fietsendiefstal en diefstal uit en vanaf auto's in hun buurt voorkomen. Deze vragen worden samengevat in de schaal score vermogensdelicten. In geheel Lelystad is sprake van een geleidelijke afname tussen 2001 en 2007. In de Landstrekenwijk en Haven Rest was vooral tussen 2005 en 2007 sprake van een afname van ervaren diefstal in de buurt. In Havendiep Noord ervaren de bewoners in 2007 juist meer diefstal dan in 2003 - en ook meer dan gemiddeld in de gemeente. In Haven Oud ervaren de bewoners in 2005 vaak diefstal (3,2 - ruim boven gemiddeld). In 2007 daalde de score sterk naar 2,0 en ligt nu iets onder het gemiddelde. In Haven Rest en de Landstrekenwijk is de score aanzienlijk lager dan in Lelystad: de bewoners ervaren daar weinig diefstal.

Aantal woninginbraken bovengemiddeld in Botter en Tjalk

In de rest van deze paragraaf bekijken we het aantal bij de politie geregistreerde diefstallen en vernielingen. Van de verschillende soorten diefstal is woninginbraak een van de meest ingrijpende en wordt daarom afzonderlijk weergegeven. Het aantal woninginbraken per wijk vertoont een enigszins wisselend beeld. In de wijk Havendiep varieerde het aantal inbraken van 2002 tot en met 2008 tussen de 41 en 87; in 2008 waren er 80 inbraken. Het merendeel daarvan vindt plaats in Havendiep Noord, hoewel het aantal inbraken in de Landstrekenwijk een stijgende lijn vertoont (naar 14 inbraken in 2008). In Lelystad Haven varieerde het aantal inbraken in dezelfde periode tussen 5 en 14. In de grafiek staan de cijfers per 100 huishoudens. Sinds 2004 is het aantal woninginbraken per 100 huishoudens in Havendiep Noord elk jaar hoger dan gemiddeld. Uit de onderliggende cijfers blijkt dat het aantal inbraken per 100 huishoudens het hoogst is in de buurten Botter en Tjalk, die elkaar niet veel ontlopen. In Schoener liggen de cijfers iets onder het gemeentelijk gemiddelde. In de andere deelwijken in het stadsdeel zijn de relatieve cijfers duidelijk lager dan gemiddeld.

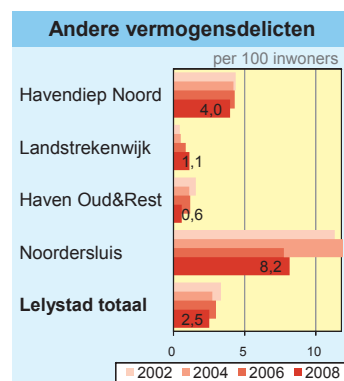

Bron: politie Flevoland.

Ook overige vermogensdelicten relatief vaak in Havendiep Noord

Tot de andere vermogensdelicten worden onder meer gerekend diefstal uit, vanaf en van auto's, fietsendiefstal en winkeldiefstal. Deze delicten samen komen in Havendiep ongeveer 250 tot 300 keer per jaar voor. In 2008 waren er 303 incidenten. Per 100 inwoners is het aantal incidenten vooral hoog in Grietenij/De Doelen (gemiddeld 27 per 100 inwoners per jaar sinds 2008) en de buurt Ziekenhuis (12 per 100 inwoners). Dat zijn echter net zoals Noordersluis gebieden met relatief veel bedrijvigheid en bezoekers (dus veel kans op onder meer autokraken en fietsendiefstal) maar relatief weinig bewoners. Van de woonwijken scoren opnieuw Tjalk (3,7 per 100 inwoners) en Botter (3,1) relatief hoog. In Schoener (1,5) en de Landstrekenwijk (0,8) zijn de relatieve cijfers veel lager.

In Lelystad Haven zijn er absoluut gezien 80 tot 120 incidenten per jaar; in 2008 waren het er 79. De cijfers zijn relatief hoog in Noordersluis (gemiddeld 11,9 per 100 inwoners). In Haven Oud en Rest zijn de cijfers duidelijk lager dan het gemeentelijke gemiddelde: 0,6 incidenten per 100 inwoners in 2008. Het totaal aantal incidenten bleef zowel in Lelystad als in het stadsdeel Zuidwest redelijk constant.

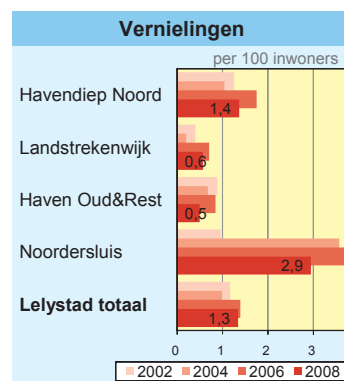

Bron: politie Flevoland.

Andere vermogensdelicten zijn: diefstal uit of vanaf auto, diefstal van auto, brom-, snor- of fietsendiefstal, zakkenrollerij, diefstal vanaf of uit overige voertuigen, straatroof, overval, diefstallen op of uit het water, overige vermogensdelicten, winkeldiefstal en fraude.

Weinig vernielingen in Landstrekenwijk en Haven Oud

Tot slot bekijken we het aantal vernielingen. Bij de politie worden in het hele stadsdeel Zuidwest ongeveer 150 vernielingen per jaar geregistreerd. Ook voor vernielingen geldt dat deze in de buurten Grietenij/De Doelen, Ziekenhuis, Tjalk, Botter en Noordersluis vaker voorkomen dan in Schoener, de Landstrekenwijk en Haven Oud & Rest.

Bron: politie Flevoland.